UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Index Libros simul & Capita Tomi tertii complectens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-73212

Visual Library

INDEX

Libros ſimul & Capita Tomi tertii complectens.

LIBER PRIMUS.

Amor ad Deum per Sacramenta perducens; ſive de Sacramentis in genere.

CAput 1. *Sacramenti natura ac diviſio, novæque legis Sacramentorum à Sacramentis Moſaycæ legis diſcrimen.* page 1

Caput 2. *Numerus Sacramentorum novæ legis.* 2

Caput 3. *Sacramentorum novæ legis diviſio.* 4

Caput 4. *Omnia novæ legis Sacramenta Chriſtus Dominus immediatè inſtituit. Non videtur tamen fide certum, ſic omnia per ſeipſum immediatè inſtituiſſe, ut pro nonnullis uſus non fuerit miniſterio Apoſtolorum, tamquam executorum mandati ſui; in eo proinde non agentium virtute & authoritate propriâ & principali (ſicut in conditione legum Eccleſiaſticarum) ſed virtute & authoritate Chriſti, tamquam cauſæ principalis; nec ſuo, ſed ipſius nomine, ac mandato. Sic proinde ut tota inſtitutio Chriſto adſcribenda ſit.* 4

Caput 5. *Omnia novæ legis Sacramenta perficiuntur rebus tamquam materiâ, verbis tamquam formâ.* 5

Caput 6. *Materiam & formam Sacramentorum novæ legis Chriſtus ſic inſtituit, ut à ſe inſtitutam Eccleſia immutare non poſſit, nec immutandi poteſtatem Chriſtus ipſi reliquerit.* 5

Caput 7. *Sacramentum eſt nullum, quoties materia, vel forma à Chriſto inſtituta, ſubſtantialiter mutatur. Secùs ſi accidentaliter tantùm. Mutationis ſubſtantialis modi quinque recenſentur.* 7

Caput 8. *Peccat graviter contra religionem & charitatem, qui (citra cogentem neceſſitatem) ſciens & volens, adminiſtrat Sacramentum cum materia vel forma ſolùm probabiliter valida, relictâ eâ, quæ certi valoris eſt.* 8

Caput 9. *Occurritur argumentis, quæ objiciuntur adverſus dicta capite præcedenti.* 10

Caput 10. *Solis hominibus, non Angelis, data eſt à Chriſto poteſtas Sacramenta conficiendi, & adminiſtrandi. In quorum tamen miniſterio, ſolus Chriſtus eſt Miniſter principalis.* 11

Caput 11. *Ad validam Sacramentorum confectionem neceſſaria non eſt fides, nec probitas Miniſtri; neceſſaria tamen eſt interna voluntas ipſius, quâ intendat facere quod facit Eccleſia, facere utique Sacramentum.* 12

Caput 12. *Satisfit argumentis in contrarium.* 15

Caput 13. *Tametſi defectum, ſeu intentionis Miniſtri, ſeu materiæ vel formæ, reſpectu adultorum, quoad gratiæ neceſſariæ effectum, ſupplere poſſit votum Sacramenti: reſpectu infantium, ſine baptiſmo morientium, non ſupplet miſericordia Dei.* 18

Caput 14. *Opportuna digreſſio, quâ variis exemplis oſtenditur, quàm verè, quamque ſapienter Pallavicinus dixerit, noſtræ de divina miſericordia exiſtimationi evagandum non eſſe extra eos fines, quos Deus per ſacras Litteras commonſtravit. Qui hos fines auſit prætergredi, ſpecie pietatis in errores labi.* 19

Caput 15. *Ad perficiendum Sacramentum non ſufficit habitualis intentio Miniſtri: nec requiritur actualis: ſufficit virtualis.* 21

Caput 16. *Mortaliter haud dubiè peccat Miniſter, Sacramentum quodcumque adminiſtrans cum conſcientia peccati mortalis.* 23

Caput 17. *Miniſter ſibi conſcius peccati mortalis, tenetur ſacramentaliter confiteri, priuſquam Sacramentum quodcumque adminiſtret, ſi Confeſſarii copia non deſit, & neceſſitas ſtatim ſuccurrendi proximo extremè periclitanti non obſit.* 24

Caput 18. *Peccatori occulto, publicè petenti, Miniſter negare non debet Sacramentum. Sed illud negare debet peccatori occulto, occultè petenti, ſicut & peccatori publico, ſive occultè, ſive publicè petat. Nec metus mortis excuſat adminiſtrationem ſcienter factam indigno; uti nec ſimulatam Sacramenti adminiſtrationem.* 26

Caput 19. *Omnes curam animarum habentes, ad miniſtrandum Sacramenta ſæpè tenentur, cum periculo mortis.* 28

Caput 20. *Momentoſa, ex dictis capite præcedenti, Corollaria derivantur.* 30

Caput 21. *Ad validam ſuſceptionem Sacramentorum Baptiſmi, Pœnitentiæ, Extremæ Unctionis & Matrimonii, requiritur poſitivus conſenſus adulti ſuſcipientis. An etiam ad validam ſuſceptionem Confirmationis & Ordinis, necnon ad fructuoſam ſuſceptionem Euchariſtiæ? controvertitur.* 31

Caput 22. *Ad licitam receptionem Sacramenti vivorum, ſtatus gratiæ uſque adeò requiritur, ut ſacrilegium committat, quiſquis diſpoſitionem pro gratia habituali comparanda neceſſariam ſcienter omittit, etiam in caſu quo neceſſitas non concedit tempus comparandæ contritioni neceſſarium.* 32

Caput 23. *Conſcientiam habens peccati mortalis, ſacramentaliter confiteri tenetur, antequam recipiat Sacramentum vivorum.* 33

Caput 24. *Nullum aliud Sacramentum, à non baptizato validè & fructuosè recipi, verum eſt, & ſecundùm hoc procedendum in praxi, ſed dubitabile, non omninò certum in ſpeculatione.* 33

Caput 25. *Licitum ſubinde eſt Sacramenta petere & recipere à Miniſtro malo, etiam hæretico, ſchiſmatico, vel aliàs excommunicato, non tolerato; ſi mortis neceſſitas urgeat. Imò & abſque neceſſitate à Miniſtro malo, tolerato, ſi copia non ſit probi Miniſtri.* 34

Caput 26. *Sacramenta omnia novæ legis gratiam ſanctificantem dignè ſumentibus conferunt ex opere operato, ſicut & opportuno tempore gratiam actualem (quam vocant) ſacramentalem, uſui ac fini cujuſque Sacramenti propriam, & accommodatam.* 35

Caput 27. *Tametſi ſola Sacramenta mortuorum, Baptiſmus ſcilicet & pœnitentia, per ſe, ſive ex*

primaria ſua inſtitutione, conferant primam gratiam; reliqua tamen Sacramenta per accidens eam ſubinde conferunt. 35
Caput 28. Sacramenta ejuſdem ſpeciei conferunt ex opere operato majorem gratiam meliùs diſpoſitis: æqualiter diſpoſitis (v. g. Baptiſmus infantibus) æqualem. 37
Caput 29. Non omnia Sacramenta fictè ſuſcepta, ſublatâ fictione reviviſcunt; ſed ſolus Baptiſmus, & fortè duo alia characterem imprimentia, Confirmatio ſcilicet, & Ordo, fortè etiam Matrimonium. 37
Caput 30. Per nulla Sacramenta, per nullam etiam contritionem, peccata poſt Baptiſmum commiſſa, remittuntur abſque ordine ad claves. 38

LIBER SECUNDUS.

Amor regenerans per Baptiſmum; ſive de Sacramento Baptiſmi.

Caput 1. Baptiſmi definitio, diviſio, & inſtitutio. 39
Caput 2. Baptiſmi obligatio ſolùm incœpit poſt paſſionem & reſurrectionem Chriſti; imò probabilius, ſolùm poſt Evangelium in die Pentecoſtes ſolemniter promulgatum. 40
Caput 3. Materia remota Baptiſmi. 41
Caput 4. Baptiſmi materia proxima. 43
Caput 5. Forma Baptiſmi. 44
Caput 6. Non valet Baptiſmus ſub expreſſo ſolius Chriſti nomine collatus. Nec Apoſtoli ſic unquam baptizarunt. 45
Caput 7. Nunquam valuit Baptiſmus, ſub hac forma collatus: In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti. Amen: prætermiſſis illis: Ego te baptizo. 46
Caput 8. Ad Baptiſmi valorem non ſolùm exprimenda eſt Perſonarum Trinitas, ſub propriis & diſtinctis nominibus perſonalibus, ſed & divinæ naturæ Unitas. 47
Caput 9. Referuntur variæ formæ, de quarum valore dubitare quis poſſet. 48
Caput 10. Miniſter Baptiſmi. ibid.
Caput 11. Subjectum Baptiſmi. 51
Caput 12. Neceſſitas & obligatio Baptiſmi. 56
Caput 13. Infantes omnes, etiam fidelium, & piiſſimorum parentum, ſine Baptiſmo fluminis, & ſanguinis morientes, ſecundùm communem doctrinam veterum Patrum, damnantur ad ignem æternum, tametſi mitiſſimâ præ cæteris pœnâ. 57
Caput 14. Diſpoſitiones ad Baptiſmum ſuſcipiendum adultis neceſſariæ. Ubi fusè de neceſſitate amoris Dei propter ſe, ad Baptiſmum fructuosè recipiendum. 58
Caput 15. Triplex effectus Baptiſmi fluminis. Ubi etiam de effectibus Baptiſmi flaminis, & ſanguinis. 61
Caput 16. Ad conſequendum dictum effectum Baptiſmi ſanguinis, ſeu martyrii, neceſſarius eſt amor Dei propter ſe, ita ut martyrium pro Chriſto, ſive ex amore ipſius ſuſtineatur. 63
Caput 17. Caſus, in quibus Baptiſmus ſub conditione reiterandus eſt. 63
Caput 18. Neceſſitas, officium & obligatio Patrinorum in Baptiſmo adhibendorum. 65
Caput 19. Obligatio baptizatorum ad ſervanda promiſſa baptiſmalia. 66

LIBER TERTIUS.

Amor roborans per Confirmationem; ſive de Sacramento Confirmationis.

Caput 1. Sacramenti Confirmationis definitio, ſeu potiùs deſcriptio. 69
Caput 2. Confirmatio eſt verum novæ legis Sacramentum. ibid.
Caput 3. Oleum eſſe de neceſſitate hujus Sacramenti certum eſt. 70
Caput 4. Balſamum, oleo mixtum, eſſe de neceſſitate Sacramenti, non eſt ita certum. 70
Caput 5. Chryſma neceſſariò eſſe debet ab Epiſcopo benedictum. An neceſſitate Sacramenti? Communis eſt ſententia quòd ſic; tametſi non uſquequaque certa. 71
Caput 6. Unctio chryſmatis fieri debet, ad modum crucis, in fronte. Si quid horum prætermittitur, Sacramentum eſt nullum: tametſi de eo non omnes conveniant. 72
Caput 7. Impoſitio manûs; vel manuum, veriſimilius eſt eſſentialis, ſive de neceſſitate Sacramenti. 72
Caput 8. Tametſi ſolus Epiſcopus ſit ordinarius hujus Sacramenti Miniſter; ſimplex Sacerdos, ex Summi Pontificis commiſſione, eſſe poteſt Miniſter extraordinarius illius. 74
Caput 9. Non omnia, quæ exprimuntur in forma Latinorum, tradita à Concilio Florentino, ſunt de eſſentia formæ. 75
Caput 10. Subjectum Sacramenti Confirmationis. Ibid.
Caput 11. Sacramenti Confirmationis effectus. 76
Caput 12. Neceſſitas & obligatio ſuſcipiendi hoc Sacramentum. Ibid.
Caput 13. Patrinus Confirmationis. 78

LIBER QUARTUS.

Amor paſcens, ſive de ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

Caput 1. Diviniſſimi Euchariſtiæ Sacramenti multiplex nomen, definitio, inſtitutio. 79
Caput 2. Euchariſtia unicum eſt totale Sacramentum ſpecie morali. Unicum etiam vel plura numero moraliter cenſeri poteſt, ſecundùm aliam, & aliam conſiderationem. 80
Caput 3. Sanctiſſima Euchariſtia eſt verum novæ Legis Sacramentum. 81
Caput 4. Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum in re ſtabili & permanente conſiſtit, ante ſumptionem exiſtente, non in ipſa ſumptione & uſu. Ibid.
Caput 5. Euchariſtiæ materia eſt panis triticeus, & vinum de vite. 82
Caput 6. Vinum, quod eſt materia calicis, aquâ modicâ permixtum eſſe debet de neceſſitate præcepti Eccleſiaſtici, non de neceſſitate Sacramenti,

nec de neceſſitate præcepti divini. 84

Caput 7. *Aqua vino permixta in Chriſti ſanguinem unà cum vino immediatè convertitur.* 85

Caput 8. *Materia conſecranda ſic phyſicè & moraliter præſens eſſe debet conſecranti, ut ad ſenſum pronomine* hoc *&* hic *valeat demonſtrari.* 86

Caput 9. *Materia conſecranda per conſecrantis intentionem determinari debet.* 87

Caput 10. *Forma, quâ conficitur venerabile Euchariſtiæ Sacramentum, ſunt verba Chriſti dicentis:* hoc eſt corpus meum. *Et,* hic eſt calix ſanguinis mei, novi & æterni Teſtamenti, myſterium fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remiſſionem peccatorum. 88

Caput 11. *Conſecrationis forma in ſolis verbis Chriſti, capite præcedenti relatis, adæquatè conſiſtit, prout omnes Latini tradunt; non in illis, ſimul & antecedentibus vel ſubſequentibus Eccleſiæ precibus, quibus Sacerdos rogat Deum, ut panem in corpus, & vinum in ſanguinem Chriſti transmutare dignetur, prout Nicolaus Cabaſilas, Marcus Epheſinus, Simeon Teſſalonicenſis, aliique Græci Recentiores arbitrantur.* 91

Caput 12. *Corpus Chriſti, factâ conſecratione, verè, realiter, & ſubſtantialiter continetur ſub ſpeciebus panis & vini.* 92

Caput 13. *Catholica veritas, capite ſuperiori aſſerta, probatur ex perſpicuis verbis Salvatoris, hoc Sacramentum inſtituentis.* Ibid.

Caput 14. *Hæretici negantes Chriſtum verè, realiter, & ſubſtantialiter in hoc Sacramento præſentem, contra ſe habent plana & perſpicua Scripturæ verba.* 93

Caput 15. *Habent etiam contra ſe legitimam Scripturæ interpretationem.* Ibid.

Caput 16. *Tertiò contra ſe habent Apoſtolum Paulum* 1. Cor. 10. *&* 11. *Veteriſque Teſtamenti figuras.* 95

Caput 17. *Quartò hæretici contra ſe habent Traditionem omnium Patrum, declarationemque octo Conciliorum Generalium.* 96

Caput 18. *Quintò hæretici contra ſe habent perpetuam totius Eccleſiæ Catholicæ fidem, unanimemque Nationum omnium Chriſtianarum conſenſionem. Unde patet ipſos Novatores eſſe, alienoſque à perpetua Eccleſiæ fide, in quam tota Eccleſia Græca cum Latina conſentit, ſemperque conſenſit.* 101

Caput 19. *Aliarum Nationum in idem conſenſus.* 104

Caput 20. *Sextò hæretici contra ſe habent præſcriptionem.* 109

Caput 21. *Hæretici contra ſe habent rationem Chriſtianam.* 113

Caput 22. *Inania ſunt argumenta hæreticorum ex Scriptura.* 114

Caput 23. *Inanitas eorum quæ objiciunt ex Patribus.* 116

Caput 24. *Auguſtinum totum eſſe ſuum, Berengarius & Calvinus in vanum gloriantur.* 117

Caput 25. *Hæreticorum à ratione argumenta digna non ſunt Philoſopho, multò minùs Theologo Chriſtiano.* 119

Caput 26. *Corpus & ſanguis Chriſti non ſunt realiter & ſubſtantialiter in Euchariſtia per impanationem; ſed per veram realemque tranſubſtantiationem, ſeu converſionem totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiam corporis, & totius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiam ſanguinis Chriſti, manentibus dumtaxat ſpeciebus panis & vini.* 120

Caput 27. *Satisfit argumentis contradicentium hæreticorum.* 122

Caput 28. *Tranſubſtantiatis pane & vino in corpus & ſanguinem Chriſti, in hoc myſterio ſpecies ſacramentales remanent ſine ſubſtantiali ſubjecto, tamdiùque Chriſti corpus & ſanguis ſub illis remanent, quamdiù ſubſtantia panis & vini ſub illis remaneret, ſi per conſecrationem ibi eſſe non deſiiſſet.* 125

Caput 29. *Triplex modus recipiendi hoc Sacramentum.* 126

Caput 30. *Solus homo viator eſt ſubjectum capax receptionis, ſeu ſacramentalis, ſeu ſpiritualis hujus Sacramenti.* 127

Caput 31. *Non omnes qui recipiunt Euchariſtiæ Sacramentum, effectum recipiunt Sacramenti.* Ibid.

Caput 32. *Hujus Sacramenti, dignè ſuſcepti, effectus quinque.* 128

Caput 33. *Graviſſimorum Doctorum ſententia eſt, quòd ad recipiendum gratiæ augmentum, ultra ſtatum gratiæ, uſque adeò requiratur in homine utente ratione, devotio actualis, vel virtualis, ut ſine ea accedentes, licèt à peccato mortali ſint immunes, ſi tamen accedant cum peccatis venialibus, in ipſa Communione commiſſis, tantaque tepiditate & languore, ut iis actualis & virtualis devotio totaliter impediatur, nullum ex ſacroſanctæ Euchariſtiæ perceptione gratiæ augmentum conſequantur.* 129

Caput 34. *Contrariis argumentis obviam itur.* 131

Caput 35. *Decipiuntur multi & valdè multi Chriſtiani, etiam Sacerdotes & Religioſi, qui ex eo quòd abſtineant à peccatis mortalibus groſſis & viſibilibus, exiſtimant ſe diſpoſitos ad dignam fructuoſamque Communionem, cùm non ſint.* 132

Caput 36. *Diſpoſitiones à Sanctis requiſitæ explicantur, earumque neceſſitas confirmatur.* 134

Caput 37. *Regulæ ſecundùm quas determinandum eſt Confeſſarius, quid expediat pœnitentibus circa frequentem, vel minùs frequentem S. Euchariſtiæ perceptionem.* 137

Caput 38. *Monita Sanctorum, illuſtriumque Doctorum, circa Communionem, ejuſque frequentiam.* 138

Caput 39. *Allatis Sanctorum monitis omninò conſentaneæ ſunt Regulæ viginti novem, circa S. Communionem traditæ ab Illuſtriſſimo, pariterque ſapientiſſimo D. Guidone de Seve, Epiſcopo Atrebatenſi, in ſuo Decreto de die* 5. *Auguſti* 1695. 141

Caput 40. *Ad judicandum, num pœnitens habeat diſpoſitiones à Patribus requiſitas, præſertim amorem, de quo capite* 38. *vel etiam gratiam ſanctificantem, attendendum non quid dicat, ſed quid faciat; nec tam habenda eſt ratio ſterilium cogitationum, reſolutionum, deſideriorum, vel momentanearum affectionum ipſius, quàm ad opera, mores & vitam.* 143

Caput 41. *Idipſum oſtenditur ex communi ſenſu omnium hominum, inaneque oſtenditur effugium*

Recentiorum, dicentium, de vera contritione, veraque Communione judicandum ex operibus internis, non externis. 145

Caput 42. *Ad Communionem indignè & infructuosè acceſſiſſe probantur, qui poſt Communionem in conſueta crimina æquè citò, facilè & frequenter relapſi ſunt, ut antè.* 147

Caput 43. *Ampliùs oſtenditur, eos qui Pœnitentiæ & Euchariſtiæ Sacramenta fructuosè recipiunt, citò & facilè in crimina non relabi.* 150

Caput 44. *Ex dictis confutantur propoſitiones* 1. 2. 3. 4. 5. 6. & 11. *capite* 34. *recenſitæ, Adverſariorumque objecta diſſolvuntur.* 153

Caput 45. *Confutantur propoſitiones, ſeptima permittens, & octava conſulens Communionem Sacerdotibus & Laïcis confeſſis, ipſo die commiſſæ fornicationis, vel adulterii, vel ſodomiæ, vel beſtialitatis.* 154

Caput 46. *Ampliùs duæ illæ propoſitiones confutantur quadruplici ratione. Quarum* 1ª. *petitur ex enormitate magna fonicationis, & aliorum peccatorum carnis in Sacerdote.* 2ª. *ex eo quòd ſanctitati Corporis Chriſti magnoperè adverſentur.* 3ª. *ex inſito Chriſtianis animis ſenſu communi, quo apprehenditur velut quidpiam valdè indignum, quòd Sacerdos ab ara Veneris & diaboli poſt paucas horas ad aram Chriſti tranſeat, ad ibi exercendum Sacerdotis officium.* 4ª. *ex difficili & rara, neque ex pauculis gemitibus præſumenda converſione Sacerdotum, flagitia carnis perpetrantium.* 158

Caput 47. *Secundùm ordinariam gratiæ œconomiam, rara & difficilis eſt Sacerdotum (in fornicationem lapſorum) plena converſio, ſive ex toto corde; ideòque citò & facilè non præſumenda; nec promiſſionibus ipſorum fides (ſine cautione dignorum pœnitentiæ fructuum) adhibenda; nec (ſine ea cautione) ipſis abſolutio; multò minùs Communio, & Miſſæ celebratio concedenda.* 161

Caput 48. *Non ideò Sacerdoti, taliter lapſo, pauculis poſt fornicationem nocte commiſſam horis, impartienda eſt abſolutio, nec permittenda celebratio, quòd ex ſtatuto Ordinis debeat celebrare, vel in die feſto Parochi miniſterium exhibere populo, alioqui Miſſam non audituro: etiamſi ſermo ſit de Sacerdote vitæ hactenùs probatæ, cui infeliciter, primâ jam vice, ruina iſta acciderit.* 163

Caput 49. *Confutatur adhuc propoſitio nona, quoad id quod dicit de pollutione voluntaria, & oſtenditur ſacram Communionem ne quidem eam confitentibus conſulendam, imò nec permittendam ipſo die voluntariæ pollutionis.* 165

Caput 50. *Confutatur propoſitio nona:* Communio multò magis conſulenda eſt conjugatis, ipſo die copulæ habitæ causâ voluptatis. 167

Caput 51. *Confutatur propoſitio decima:* Extra culpam eſt quiſquis Euchariſtiam ſumit, ſibi non conſcius peccati mortalis. 168

Caput 52. *Nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debet: dummodò non deſit copia Confeſſoris. Quòd ſi neceſſitate urgente, Sacerdos abſque previa Confeſſione celebraverit, quamprimùm confiteatur.* 168

Caput 53. *Legitimè confeſſus omnia mortalia, memoriæ occurrentia, ſi poſteà ante Communionem recordetur alicujus mortalis, in Confeſſione inculpatè obliti, tenetur pro illo ante Communionem redire ad Confeſſarium, ſi commodè poſſit.* 170

Caput 54. *Tametſi indefinitè ſacrilegi non ſint, qui ad ſacram Communionem accedunt, antequam condignam de delictis ſuis pœnitentiam egerint: ex communi tamen SS. Patrum, graviſſimorumque Theologorum ſententia, nemo lethalium, ſaltem graviorum reus, & maximè carnis, tametſi confeſſus, ad ſacram Communionem accedere debet, niſi præmiſſis per aliquod tempus pœnitentiæ, ſeu pietatis operibus expurgatoriis.* 171

Caput 55. *Nullus poſt cibum vel potum, quàmlibet minimum, licitè ſacram Euchariſtiam ſumit, niſi in caſibus ab Eccleſia vel à jure admiſſis.* 173

Caput 56. *Nec parvulis, nec adultis ſacratiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti perceptio, in re, neceſſaria eſt neceſſitate medii, nec parvulis in voto. An adultis neceſſaria ſit in voto, neceſſitate medii, ad hoc ut acceptam gratiam conſervent, in eaque contra tentationes perſeverent? incertum. Saltem ipſis neceſſaria eſt neceſſitate præcepti divini, ſi ſufficienti ad hoc ratione utantur.* 176

Caput 57. *Nec divino Communionis præcepto, nec Eccleſiaſtico ſatisfit per Communionem ſacrilegam.* 178

Caput 58. *Satisfit nonnullis quæſtionibus concernentibus præceptum Concilii Lateranenſis, cap.* omnis utriuſque ſexûs, *ſtatuentis, ut* omnis utriuſque ſexûs fidelis, poſtquàm ad annos diſcretionis pervenerit, ſuſcipiat reverenter, ad minus in Paſcha, Euchariſtiæ Sacramentum: niſi fortè, de proprii Sacerdotis conſilio, ob aliquam rationabilem cauſam, ad tempus, ab hujuſmodi perceptione duxerit abſtinendum. 178

Caput 59. *Ad ſatisfaciendum Communionis præcepto, ſeu divino, ſeu Eccleſiaſtico, Laïci non tenentur ſub utraque ſpecie communicare.* 180

Caput 60. *Miniſter validè conficiens hoc Sacramentum eſt omnis & ſolus Sacerdos ritè ordinatus. Ad quem etiam ſolum, velut Miniſtrum ordinarium, ſpectat diſtributio illius. Non ad Diaconum, niſi ex commiſſione Sacerdotis, in caſu neceſſitatis.* 181

Caput 61. *Sacerdos negare debet hoc Sacramentum pueris, nondum rationis uſum adeptis, & amentibus à nativitate. Eam tamen per modum Viatici dare poteſt in amentiam & phreneſim lapſis poſt rationis uſum, ſi abſit periculum irreverentiæ, illudque petierint, dum ratione utebantur. Ubi etiam de ſurdis, mutis, cæcis, & energumenis.* 182

Caput 62. *Peccatoribus publicis, ſive publicè, ſive occultè petentibus, Sacerdos negare debet Communionem, niſi ſufficientia dederint ſigna pœnitentiæ, eaque publica, ſi publicè petant. Occulto verò peccatori, publicè petenti, Sacerdos negare non poteſt.* Ibid.

Caput 63. *Euchariſtia non ſolùm eſt Sacramentum, ſed & verum & propriè dictum ſacrificium.* 183

Caput 64. *Hæreticorum objecta diſſolvuntur.* 184

Caput 65. *Sacrificium Euchariſticum in ultima cœna Chriſtus inſtituit.* 185

Caput 66. *In ſola utriuſque ſpeciei conſecratione con-*

con-

conſiſtit eſſentia ſacrificii Euchariſtici. Ibid.
Caput 67. *Sacrificium Euchariſticum, ſeu Miſſæ, non ſolum eſt latreuticum & regratiatorium, ſed & propitiatorium, & impetratorium pro vivis & defunctis.* 186
Caput 68. *Sacrificium Euchariſticum, ſeu Miſſæ, tametſi ex parte primarii offerentis, reique principaliter oblatæ, ſit valoris infiniti; effectus tamen ipſius, tam ex opere operato, quàm per modum impetrationis, eſt ſimpliciter finitus.* 187
Caput 69. *Notabilia de applicatione fructûs ſacrificii Euchariſtici.* Ibid.
Caput 70. *Oſtenditur pro quibus ſit vel non ſit licitum offerre ſacrificium.* 188
Caput 71. *Intentio, quâ ſacrificii Miſſæ fructum applicat Sacerdos, non debet neceſſariò eſſe actualis, vel virtualis, dum celebrat, ſed ſufficit habitualis.* 189
Caput 72. *Exhibentur Decreta S. Congregationis, authoritate Urbani VIII. edita, circa celebrationem Miſſarum.* 190
Caput 73. *Varii caſus reſolvuntur circa Capellanias & Miſſas ex fundatione.* 192
Caput 74. *Caſus circa ſtipendia Miſſarum, & Miſſas ex ſtipendio.* 195
Caput 75. *Epiſcopi in Synodo Diœceſana, Abbates & Generales Ordinum in ſuis Capitulis generalibus (ſecundùm Tridentinum ſeſſ. 25. c. 4. de reform.) ad minorem numerum reducere poterant Miſſas, quarum eleëmoſyna adeò tenuis eſt, ut non facilè inveniatur, qui velit huic ſe muneri ſubjicere. Verùm hanc ipſis facultatem ſuſtulit S. Congregatio Concilii ſæpiùs citata, quoad onera Miſſarum poſt Tridentinum, vel in limine fundationis impoſita.* 195
Caput 76. *Quilibet Sacerdos, etiam curam animarum non habens, neque ex ſtipendio obligatus, ratione muneris ſacerdotalis per ſe loquendo tenetur ſub gravi culpa aliquoties in anno Miſſam celebrare.* 198
Caput 77. *Omni die, præterquàm Paraſceves, celebrare licet, ſed non omni horâ. Nec pluſquàm ſemel in die, excepto die Nativitatis Domini.* 198
Caput 78. *Secluſâ particulari conſuetudine, vel privilegio, regulariter celebrare non licet ante auroram, nec poſt meridiem.* 199
Caput 79. *Regulariter, & ſecluſo privilegio, celebrare non licet niſi in Eccleſia conſecrata, vel ſaltem benedicta, vel in Oratorio ad Dei cultum dedicato, per Epiſcopum deſignando, & ab ipſo viſitando.* 199
Caput 80. *Celebrare in Eccleſia violata, ſeu polluta, per ſe gravis eſt culpa.* 200
Caput 81. *Ad celebrandum ſub mortali requiritur Altare ab Epiſcopo conſecratum, ſaltem portatile. Requiritur item ornatus Altaris ab Eccleſia præſcriptus.* 201
Caput 82. *Sub mortali etiam requiruntur vaſa ſacra, & veſtes benedictæ, amictus ſcilicet, alba, cingulum, manipulus, ſtola, patena.* 202
Caput 83. *Nonnulla alia requiſita ad debitè celebrandum.* Ibid.

LIBER QUINTUS.

Amor reconcilians per Pœnitentiam; ſive de Virtute & Sacramento Pœnitentiæ.

CAput 1. *Summi momenti eſt, in adminiſtratione vel uſu hujus Sacramenti non errare.* 203
Caput 2. *Controverſiæ circa uſum adminiſtrationemque Sacramenti Pœnitentiæ, nimia hodie cum animoſitate & commotione agitatæ.* 204
Caput 3. *Ob graſſantem hodie licentiam, quâ ſtrictioris viæ, ſeu Theologiæ Sanctorum ſequaces, à ſectatoribus viæ laxioris, velut Novatores, Janſeniſtæ, Rigoriſtæ, &c. perperàm traducuntur, non debent, qui zelum Dei & veritatis habent, ab incœpto deſiſtere.* 207
Caput 4. *Oſtenditur animoſitates illas, & commotiones, neque ex vero zelo procedere, neque ex ſincero veritatis amore; indeque plurimorum ſalutem impediri.* 208
Caput 5. *Animarum ſaluti non ſola illa calumniandi, zeloſoſque Confeſſarios & Scriptores diffamandi licentia plurimùm officit; ſed & magna illa luxuriantium ingeniorum licentia, per quam in rebus ad ſalutem, atque imprimis ad veram pœnitentiam pertinentibus, variæ opiniones irrepſerunt; quæ in operis decurſu ideò refelluntur, quia magnorum Theologorum judicio nimis laxæ, Sanctorumque doctrinæ videntur adverſæ.* 209
Caput 6. *In hiſce diſceptationibus utrimque cavendus eſt exceſſus, tam ſcilicet laxitatis, quàm auſteritatis.* 212
Caput 7. *Majus eſt hodie periculum excedendi per laxiorem, quàm per ſeveriorem adminiſtrationem Sacramenti Pœnitentiæ.* 214
Caput 8. *Moderni Pontifices, Sanctique hujus & præcedentis ſæculi, magis conqueſti ſunt de pernicie animarum, per dilatatam, quàm per coanguſtatam cæli viam inducta.* 215
Caput 9. *Sancti Patres in hiſce diſceptationibus aſſumendi Judices.* 216
Caput 10. *Poſt ſanctos Patres, traditionem, Eccleſiæque hiſce de rebus ſenſum, diſcere nos oportet potiſſimùm ab Epiſcopis, aliiſque Prælatis, qui primas in Eccleſia partes obtinent.* Ibid.
Caput 11. *Invectivæ Sanctorum, veterum ac noviſſimorum, necnon graviſſimorum Cardinalium & Epiſcoporum adverſus aſſertam per propoſitiones cap. 5. enarratas facilitatem abſolvendi reos gravium criminum, conſuetudinarios, recidivos, &c. priuſquàm magnis precibus, gemitibus, aliiſque laborioſæ pœnitentiæ ac pietatis operibus juſto tempore pulſaverint ad fores divinæ miſericordiæ, ad impetrandam plenæ converſionis gratiam. Cujus facilitatis praxim Sancti vocant miſericordiam falſam, veram crudelitatem, piam impietatem, blandam perniciem, &c.* 217
Caput 12. *De gratia, ſeu dono pœnitentiæ, Deique erga peccatores miſericordia, Authores propoſitionum cap. 5. recenſitarum philoſophantur ex ſenſu ſuo; non ex divina Scriptura, neque ex traditione: ex quibus diſcere ac definire nos oportet, qualem*

virga peccatores miſericordiam Deus exerceat. 228

Caput 13. *Specialiter quoad hoc redarguuntur Steyartius, & Author Pentalogi Diaphorici.* 229

Caput 14. *Tametſi Eccleſia nunquam dubitaverit de tanta Dei in condonandis peccatis miſericordia, ut peccatores quoſcumque, quàmlibet multorum & enormium criminum reos, toties in gratiam recipiat, quoties ad ipſum toto corde converſi pœnitent ſicut oportet. Nunquam etiam dubitaverit de data ſibi ab unigenito Filio Dei poteſtate toties remittendi peccata, poſt baptiſmum commiſſa, quoties debita cum diſpoſitione ſuis ea clavibus ſubjiciuntur. Non ideò unquam credidit, abſolutionem à ſe impartiendam peccatoribus quibuſcumque, ſe contritos aſſerentibus, ſtatim atque peccata ſua confeſſi, abſolutionem petiiſſent, cum verbali promiſſione emendationis, tametſi manifeſta non eſſet indiſpoſitio ipſorum.* 232

Caput 15. *Rei grandium criminum, v. g. fornicationis, olim ſacramentaliter non abſolvebantur, niſi poſt actam pœnitentiam canonicam.* 233

Caput 16. *Quando ſpeciales ob cauſas, v. g. ob mortis periculum, ante actam pœnitentiam canonicam, dictis peccatoribus abſolutio data fuit, abſolutionis iſtius valorem & fructum Patres in dubium revocaverunt.* Ibid.

Caput 17. *Compendiosè deſcribitur pœnitentia canonica, olim præſcripta reis gravium criminum, quatuorque illius gradus, ſeu ſtationes, variaque manuum impoſitiones ſuper pœnitentibus.* 234

Caput 18. *Abſolutio ſub finem tertiæ vel quartæ ſtationis, non ante, regulariter data fuit.* 236

Caput 19. *Confutantur Juniores, aientes, abſolutionem, dilatam ad finem uſque ſubſtrationis, vel conſiſtentiæ, non fuiſſe ſacramentalem pro foro interno; ſed cæremonialem, pro foro externo dumtaxat.* 238

Caput 20. *Sola abſolutio ſacramentalis criminum publicorum, canonicâ pœnitentiâ mulctatorum, ad finem uſque proſtrationis, ſeu tertiæ ſtationis, regulariter dilata non fuit; verùm & occultorum.* 242

Caput 21. *Ab eo tempore, quo pro peccatis dumtaxat publicis acta fuit pœnitentia publica, pro occultis occulta (id eſt à ſæculo circiter ſeptimo) quemadmodùm peccatores publici olim abſoluti regulariter non fuerunt, niſi poſt actam pœnitentiam publicam; ita nec occulti niſi poſt occultam.* 245

Caput 22. *Ex illa Eccleſiæ praxi facilè videt, quiſquis oculos habet, veram in remittendis retinendiſque peccatis miſericordiam & benignitatem, ſeu divinæ benignitatis & miſericordiæ imitationem, omnem non excludere rigorem, nec tantam in peccatoribus abſolvendis, pœnitentiiſque injungendis exigere remiſſionem, quantam hodie, juxta opiniones cap. 5. relatas, plurimi practicant Confeſſarii.* Ibid.

Caput 23. *Tametſi in curandis animarum morbis, ſive in abſolutionibus impartiendis, & pœnitentiis injungendis, animarum Medicus, ſeu Confeſſarius, hodie ad amuſſim ſequi non debeat veteris Eccleſiæ morem; aliquouſque tamen imitari debet. Eodem quoque, quo veteres Patres, ſpiritu debet eſſe animatus, id eſt eundem in finem collimare, eaſdemque, quas ipſi, rationes ſibi proponere.* 247

Caput 24. *Rationes principales, ob quas laborioſam olim pœnitentiam, ante gravium criminum abſolutionem, Patres exegerunt, demonſtrant aliquid de rigore illo adhuc hodie retinendum, ad conſequendos fines, quos ſibi veteres Patres propoſuerunt: dummodò non damnetur Eccleſiæ moderna praxis, juxta quam Confeſſarii, ante peractam ſatisfactionem, iis hodie abſolutionis beneficium impartiuntur, quos, juxta divinæ Scripturæ & Sanctorum regulas, judicant plenè converſos.* 248

Caput 25. *Peccatoribus miſericors & juſtus Dominus peccata non remittit, niſi plenè ſive toto corde converſis: ſemiplena proinde converſio, ſeu diſplicentia de peccatis, ad peccatorum veniam non ſufficit, ſed plena requiritur.* 251

Caput 26. *Explicatur peccatoris plena converſio, oſtenditurque quòd ſit totius hominis interioris exterioriſque mutatio.* Ibid.

Caput 27. *Ex ſanctis Doctoribus explicatur plena ſeſe emendandi voluntas, ad plenam converſionem requiſita.* 252

Caput 28. *Explicatur & plenum peccati odium, ad eandem neceſſarium.* 254

Caput 29. *Pleni odii peccatorum, plenæque proinde converſionis, ſeu pœnitentiæ ſigna, ſeu effectus ex Apoſtolo 2. Cor. 7. recenſentur.* 255

Caput 30. *Pœnitentia vera & plena, magnorum præſertim peccatorum, de peccatis commiſſis pœnas exigere, & laborioſa eſſe debet.* 256

Caput 31. *Pro admiſſis poſt baptiſmum criminibus, præſertim gravioribus, non ſufficit dolor parvus & remiſſus, ſed magnus requiritur atque intenſus.* 258

Caput 32. *Seipſos decipiunt multi, & valdè multi, qui ſeſe plenè converſos exiſtimant, cùm non ſint.* 264

Caput 33. *Pauci peccatores, maximè conſuetudinarii, & frequenter recidivi, poſt grandia crimina, aſſumere volunt media, ſibi ad curandos animarum ſuarum morbos, cavendumque relapſum neceſſaria.* 267

Caput 34. *Pauci etiam magni peccatores, maximè recidivi, & conſuetudinarii, ſalutarem & convenientem, pro facultate ſua, admiſſorum criminum multitudine & gravitate ſatisfactionem acceptare volunt, atque ex hoc etiam capite pauci ex ipſis verè ſunt ac plenè converſi.* 269

Caput 35. *Plenam magnorum peccatorum, poſt baptiſmum lapſorum, præſertim conſuetudinariorum, facilèque & citò relabentium converſionem raram eſſe, teſtantur Sancti, Scriptoreſque graviſſimi.* ibid.

Caput 36. *Pœnitentiam ad finem uſque vitæ dilatam valdè ſuſpectam habuerunt ſancti Patres.* 270

Caput 37. *Plena converſio magnorum peccatorum, maximè conſuetudinariorum, facilèque & citò reincidentium in crimina (præſertim tenacia, cujuſmodi ſunt fornicatio, pollutio voluntariè procurata, & ſimilia) eſſe non ſolet repentina, nec tempore perfici breviſſimo; ſed imperfectè primùm concipi, deinde paulatim magis magiſque augeri & firmari, tandemque ad neceſſariam plenitudinem perduci.* 271

Caput 38. *Plena magnorum peccatorum, maximè conſuetudinariorum, &c. converſio, ſecundùm ordinariam divinæ gratiæ œconomiam facilis non*

eſt, ſed difficilis, difficiliorque in Sacerdote lapſo, quam in Laïco. 281

Caput 39. *Ad plenam converſionem magni peccatoris magna requiritur Dei gratia & miſericordia, precibus magnis ordinariè impetranda.* 286

Caput 40. *Magnam illam gratiam, ſeu plenæ pœnitentiæ donum, Deus præſtat quidem omnibus pœnitentibus, quomodò & quantùm res tanta petenda eſt (humili utique, ferventi & perſeveranti oratione;) pauci tamen ex magnis peccatoribus, maximè conſuetudinariis & frequenter relabentibus, gratiam illam & donum obtinent, quia pauci petunt, quomodò & quantùm res tanta petenda eſt.* 288

Caput 41. *Ad magnam illam gratiam miſericordiamque impetrandam, magnis peccatoribus, maximè conſuetudinariis, ac recidivis, ordinariè non ſufficit vox ad Deum clamans, ſed requiritur & manus, & animus, magnis gemitibus, pœnitentiæque laboribus, ad fores divinæ miſericordiæ pulſans: id eſt orationi jungenda ſunt interna externaque pœnitentiæ opera; non ut ſatisfactoria pro pœna temporali, quæ ſolvenda ſupereſt, culpâ remiſſâ; ſed ut impetratoria gratiæ converſionis, remiſſioniſque culpæ mortiferæ, ac pœnæ æternæ.* 291

Caput 42. *Ex doctrina capitibus ſuperioribus demonſtrata infertur primò, nimis laxam videri regulam adminiſtrandi Sacramentum Pœnitentiæ, quam tradit Author libri, cui titulus:* Praxis ſolida, & per Eccleſiam communiſſima, remittendi & retinendi peccata. 318

Caput 43. *Infertur ſecundò, ad fundandum prudens judicium de diſpoſitione magnorum peccatorum, maximè conſuetudinariorum, facilèque & citò relabentium, fallacia, inſufficientiaque eſſe plenæ converſionis ſigna, quæ proferunt Reymackers, Author tempeſtatis novaturientis, aliique Juniores: præſertim ſi non ſemel ea præſtiterint abſque ullo promiſſæ emendationis effectu.* 319

Caput 44. *Tertiò infertur æquitas ac juſtitia cenſuræ, quâ Illuſtriſſimus D. Guido de Seve, laudatiſſimus Epiſcopus Atrebatenſis, & unus ſupra triginta Epiſcopi cum ipſo, propoſitionem hanc:* Confeſſarius habet rationabile ſeu ſufficiens motivum credendi, quòd pœnitens ſit verè contritus (poſt relapſus, aut adhuc in habitu peccati, vel in occaſione proxima exiſtens) quando pœnitens atteſtatur, ſe verè eſſe contritum, & Confeſſario clarè & manifeſtè non conſtat contrarium: *hanc (inquam) propoſitionem damnarunt velut* periculoſam, falſam, ſcandaloſam, temerariam, tendentem ad relaxationem Sacramenti Pœnitentiæ. 321

Caput 45. *Quartò infertur, Aſſertores ſuprà memoratæ propoſitionis, à ſapientiſſimo Domino Epiſcopo Atrebatenſi meritiſſimâ cenſurâ notatæ, abuti ſententiâ iſtâ Angelici Doctoris:* In foro conſcientiæ creditur homini pro ſe, & contra ſe. 323

Caput 46. *Quintò infertur, de ſufficienti converſione, ſeu contritione magni peccatoris, maximè citò & facilè relabentis, vel conſuetudinarii, ordinariè prudenter non judicari ex ſolis verbis, quibus dolere ſe, emendationemque promittere dicit, etiamſi verbis illis adjungat gemitus, tunſionem pectoris, lachrymaſque momentaneas, aliaque ejuſmodi ſigna: præſertim ſi Confeſſarius non ſemel expertus fuerit, ſigna illa hactenus ſterilia fuiſſe, id eſt abſque fructu melioris vitæ.* Ibid.

Caput 47. *Infertur ſextò, conſuetudinarium non ideò protinùs judicandum plenè converſum, adeòque ſatis diſpoſitum ad abſolutionem, vel primò quòd ſint primæ vices, quibus confitetur, à tempore quo peccare incœpit, & jam ſe humiliter de peccatis accuſet, totoque corde de iis ſe dolere affirmet. Vel ſecundò quòd aliquoties jam antè confeſſus, à Confeſſario nunquam ſpecialiter fuerit admonitus, nec ulla unquam ad conſuetudinem extirpandam remedia fuerint ipſi præſcripta: nunc autem ad ea ſe paratum exhibeat. Vel tertiò quòd ab ea Confeſſione, in qua de ea extirpanda admonitus fuit, ad hoc nonnihil allaboraverit, nec toties ut antè ceciderit; nec tam facilè & citò.* 324

Caput 48. *Infertur ſeptimò, ſigna ex quibus prudenter judicatur de ſufficienti diſpoſitione magni peccatoris, maximè conſuetudinarii, vel facilè & citò relapſi, eſſe pœnitentiæ opera, cum vitæ emendatione conjuncta. Quod probatur primò ex Evangelica regula,* ex fructibus eorum cognoſcetis eos, *Matth. 7. quâ ſicut falſi Prophetæ, ſic falſi pœnitentes diſcernuntur à veris, & non plenè converſi à plenè converſis: & contrà.* 325

Caput 49. *Probatur ſecundò ex aliis verbis Salvatoris ibidem:* Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, &c. 327

Caput 50. *Probatur tertiò ex ſimilitudine arboris, de qua ibidem.* Ibid.

Caput 51. *Probatur quartò ex pleriſque aliis comparationibus, paraboliſque, tam ex Matth. 7. quàm ex Luc. 8. deſumptis, ex quibus vera pœnitentia à falſa, plenaque à non plena diſcernitur.* Ibid.

Caput 52. *Probatur quintò ex Joan. 14.* Siquis diligit me, ſermonem meum ſervabit, *&c.* 329

Caput 53. *Probatur ſextò ex Jacobi* 2. Quid prodeſt, ſi fidem dicat quis ſe habere; opera autem non habeat..... Oſtende mihi fidem tuam ſine operibus; & oſtendam tibi ex operibus fidem meam. Fides ſine operibus mortua eſt. 329

Caput 54. *Septimò ex Conciliis, Nicæno, Ancyrano, &c.* 330

Caput 55. *Octavò ex SS. Patribus, Cypriano, Baſilio, Nazianzeno, Nyſſeno, Ambroſio, Chryſoſtomo, Auguſtino, ad fidem dictis peccatoribus adhibendam, abſolutionemque impartiendam, non linguam tantùm, ſed manus etiam & opera, velut ſigna plenam converſionem probantia, requirentibus.* Ibid.

Caput 56. *Nonò, ex eo quòd laudatis Patribus concinant Innocentius I. Gregorius Magnus, Cæſarius Arelatenſis, Ivo Carnotenſis, Bernardus, Thomas Cantuarienſis, Thomas Villanovanus, &c.* 331

Caput 57. *Decimò ex mandato Innocentii XI. facto Procuratoribus Generalibus Ordinum Mendicantium, quo per eos Provinciis notificari juſſit, ut Confeſſarii ex fructibus pœnitentes dijudicarent, nec eos conſuetudinarios abſolverent, qui poſt tertiam & quartam admonitionem ſeſe non emendarent.* 333

Caput 58. *Undecimò, praxis veteris Eccleſiæ demonſtrat, plenam magnorum peccatorum converſionem pœnitentiæ operibus eſſe probandam.* Ibid.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Caput 59. *Duodecimò, idipſum demonſtrat communis hominum ſenſus.* 334

Caput 60. *Decimò-tertiò, id etiam ratio demonſtrat.* Ibid.

Caput 61. *Decimo quartò, propterea SS. Patres cenſuerunt, magnis peccatoribus non eſſe annuendum, dum medicinæ & ligaturæ impatientes, tamquam ſanati, ſtatim ſolvi, & ad altare mitti volunt.* Ibid.

Caput 62. *Ex his omnibus tandem infertur, centumque & duodecim argumentis probatur, abſolutionem mox impendendam non eſſe magnis peccatoribus, præſertim conſuetudinariis, vel facilè ac citò relabentibus, qui abſque præviis pœnitentiæ operibus præparatoriis, abſque etiam vitæ emendatione, ad confeſſionem accedunt; ſed ipſis, tamquam non converſis, vel ſaltem de inſufficienti converſione ſuſpectis, abſolutionem differendam. Ad cujus probationem quinquaginta priora argumenta proferuntur.* Ibid.

Caput 63. *Argumentum quinquageſimum primum, & quinquageſimum ſecundum.* 336

Caput 64. *Argumentum quinquageſimum tertium & quinquageſimum quartum.* 337

Caput 65. *Argumentum quinquageſimum quintum. Peccatores, poſt Confeſſionem Communionemque facilè, citò ac frequenter ad vomitum redeuntes, juſtiſſimum, atque in divina Scriptura & Patribus fundatiſſimum Confeſſario timorem incutiunt, ne ipſos Deus, ob ſupinam ſuæ ſalutis incuriam, dereliquerit, plenæ ſaltem converſionis gratiam ſubtrahendo. Ipſorum ergo converſionem, ſaltem plenam, juſtiſſime habet ſuſpectam.* 339

Caput 66. *Argumentum quinquageſimum ſextum. Timorem illum vehementer auget incuriæ illi addita perfidia magna in violando toties promiſſa Deo facta, totieſque irritum faciendo pactum, cum ipſo ſolemniter initum.* 340

Caput 67. *Argumentum quinquageſimum ſeptimum. Eundem timorem ſuperauget ingratitudo ſtupenda, poſt tot gratias, & Sacramenta ſuſcepta.* 341

Caput 68. *Argumentum quinquageſimum octavum. Amplius adhuc timorem illum auget Dei irriſio & contemptus.* 343

Caput 69. *Argumentum quinquageſimum nonum. Eundem denique timorem vehementiorem rurſus efficit præſumptio de miſericordia Dei, ſeu abuſus illius ad peccatum, circumſtantias antè memoratas frequenter concomitans.* Ibid.

Caput 70. *Argumentum ſexageſimum. In conſuetudinariis, facilèque, citò ac frequenter in crimina relabentibus, vitam proinde cadendo & confitendo tranſigentibus, plura vehementioraque ſigna ſunt reprobationis, nulla vel modica prædeſtinationis: vehemens ergo ſuſpicio eſt, Confeſſiones Communioneſque ipſorum utplurimùm laborare defectu debitæ diſpoſitionis.* 344

Caput 71. *Argumentum ſexageſimum primum. Tam juſta ſuſpicio eſt, ipſorum pœnitentiam, dum confitentur, vel eſſe fictam, vel non eſſe plenam ac ſufficientem, quàm juſta ſuſpicio eſt, ipſorum Confeſſionem, & Communionem, eſſe infructuoſam. Atqui de hoc juſtiſſima ſuſpicio eſt. Ergo, &c.* 347

Caput 72. *Argumentum ſexageſimum ſecundum. Juxta ſacros textus, meritò ſuſpecta eſt magnorum criminum pœnitentia, à qua facilè & citò receditur.* 347

Caput 73. *Argumentum ſexageſimum tertium. Eorumdem pœnitentiam vel falſam, vel non plenam, vel ſuſpectam, veteres habuerunt Patres, & Eccleſia antiqua.* 348

Caput 74. *Argumentum ſexageſimum quartum. Eorum pœnitentiam falſam, vel ſuſpectam habuerunt Hermas & Clemens Alexandrinus.* Ibid.

Caput 75. *Argumentum ſexageſimum quintum. Idem cenſent Tertullianus, & Ambroſius.* Ibid.

Caput 76. *Argumentum ſexageſimum ſextum. Similiter Chryſoſtomus & Gregorius Nyſſenus.* 349

Caput 77. *Argumentum ſexageſimum ſeptimum. Similiter Auguſtinus & Gelaſius Papa.* Ibid.

Caput 78. *Argumentum ſexageſimum octavum. Similiter etiam Gregorius Magnus, & Iſidorus.* 350

Caput 79. *Argumentum ſexageſimum nonum. Ex Conciliis Toletano III. ſub S. Leandro, & Romano ac Britannico, ſub Gregorio VII.* Ibid.

Caput 80. *Argumentum ſeptuageſimum. Ex ipſomet Gregorio VII. & D. Anſelmo.* 351

Caput 81. *Argumentum ſeptuageſimum primum. Ex notione ſeu deſcriptione pœnitentiæ, à ſanctis unanimiter Patribus tradita, & recepta:* Pœnitentia eſt mala præterita plangere, & plangenda iterùm non committere. Ibid.

Caput 82. *Argumentum ſeptuageſimum ſecundum. Ex iſtis aliis Sanctorum pronuntiatis:* Inanis eſt pœnitentia, quam ſequens coinquinat culpa. Vulnus iteratum ſanatur tardiùs. Frequenter peccans, & lugens, vix veniam meretur. Nihil proſunt lamenta, ſi replicantur peccata. Nihil valet veniam à malis poſcere, & mala denuò iterare. 352

Caput 83. *Argumentum ſeptuageſimum tertium. Ab infirmitatibus & vulneribus corporis SS. Patres arguunt ad infirmitates & vulnera animæ, ſimileque de iſtis ac de illis judicium ferunt. Atqui gravis infirmitas corporis ſufficienti remedio curata non cenſetur, dum facilè & citò redit. Ergo ſimiliter, &c.* Ibid.

Caput 84. *Argumentum ſeptuageſimum quartum. Patribus antiquis ſuccinunt Sancti noviſſimi. Imprimis Bernardus ſerm. 1. de Reſurrect.* 353

Caput 85. *Argumentum ſeptuageſimum quintum. Ex eodem Mellifluo Doctore ſerm. 2. de Aſſumptione B. Mariæ, aliiſque ſententiis ipſorum, præcedens argumentum roborantibus.* Ibid.

Caput 86. *Argumentum ſeptuageſimum ſextum. Ex Petro Bleſenſi, & S. Aëlredo.* 354

Caput 87. *Argumentum ſeptuageſimum ſeptimum. Ex eo quòd Henneguieri, aliorumque Adverſariorum opinio non ſtet cum variis aliis documentis S. Thomæ.* 359

Caput 88. *Argumentum ſeptuageſimum octavum. Ex S. Vincentio Ferrerio.* 360

Caput 89. *Argumentum ſeptuageſimum nonum. Ex S. Thoma Villanovano.* Ibid.

Caput 90. *Argumentum octuageſimum. Ex S. Carolo Borromæo.* 361

Caput 91. *Argumentum octuageſimum primum. Ex aliis Regulis, traditis ab eodem ſancto Carolo.* 363

Caput 92. *Argumentum octuageſimum ſecundum. Ex magna authoritate illius doctrinæ S. Caroli in Eccleſia.* 364

Caput 93. *Argumentum octuageſimum tertium. Ex S. Franciſco Xaverio.* Ibid.

Caput 94. *Argumentum octuageſimum quartum. Ex S. Franciſco Saleſio.* 365

Caput 95. *Argumentum octuageſimum quintum. Ex Concilio Tridentino.* Ibid.

Caput 96. *Argumentum octuageſimum ſextum. Ex Innocentio XI. propoſitionem hanc 60.* ut minimùm tamquam ſcandaloſam, & in praxi pernicioſam *damnante :* Pœnitenti habenti conſuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Eccleſiæ, etſi emendationis ſpes nulla appareat, nec eſt neganda, nec differenda abſolutio; dummodò ore proferat ſe dolere, & proponere emendationem. Ibid.

Caput 97. *Argumentum octuageſimum ſeptimum. Ex tribus primis propoſitionibus, ab eodem Innocentio XI. proſcriptis.* 367

Caput 98. *Argumentum octuageſimum octavum. Ex variis Cenſuris graviſſimorum Galliæ Epiſcoporum.* 368

Caput 99. *Argumentum octuageſimum nonum. Ex præclara Cenſura, ſapientiſſimiſque de pœnitentia regulis Illuſtriſſimi D. Guidonis de Seve, laudatiſſimi Epiſcopi Atrebatenſis, adverſus propoſitiones ſeptem P. Jacops.* Ibid.

Caput 100. *Argumentum nonageſimum. Ex caſibus, in quibus negandam vel differendam abſolutionem, ſapientiſſimi docent Cardinales, & Epiſcopi.* 369

Caput 101. *Argumentum nonageſimum primum. Ab authoritate Cardinalium, pietate & eruditione inſignium.* 371

Caput 102. *Argumentum nonageſimum ſecundum. Ab authoritate Concilii Provincialis Pragenſis anni 1605. poſteà recuſi anno 1650. juſſu Cardinalis ab Harrach, Archiepiſcopi Pragenſis; ſicut & ab authoritate Ritualium & Manualium plurimarum Diœceſeon, & pluſquàm octoginta Epiſcop.* 372

Caput 103. *Argumentum nonageſimum tertium. Ab authoritate pluſquàm mille quingentorum Parochorum primariarum Urbium Regni Galliarum, ex quibus valdè multi fuerunt doctrinâ & virtute præclari.* Ibid.

Caput 104. *Argumentum nonageſimum quartum. Ex numeroſiſſimo agmine inſignium Theologorum, ſtantium pro aſſertione noſtra.* 373

Caput 105. *Argumentum nonageſimum quintum. Ex eo quòd eidem aſſertioni noſtræ, præter Doctores Sæculares, ſuffragentur quamplurimi Regulares ſpectatæ probitatis, & eruditionis, ex omni Ordine, etiam Societatis Jeſu.* 374

Caput 106. *Argumentum nonageſimum ſextum. Ex eo quòd eandem aſſertionem noſtram tradant illuſtriores Concionatores, Aſceticique Scriptores omnes, vel ferè omnes.* 377

Caput 107. *Argumentum nonageſimum ſeptimum. Specialiter ex Cantipratano, & Ludovico Granatenſi.* Ibid.

Caput 108. *Argumentum nonageſimum octavum. Ex eo quòd prudentia Confeſſario non permittat fidem adhibere conſuetudinariis, ac recidivis, ſe toto corde contritos aſſerentibus, quamdiù ſe non emendant.* 378

Caput 109. *Argumentum nonageſimum nonum. Ex eo quòd id non ſolùm ſit contra regulas prudentiæ; ſed & contra zelum, & curam ſalutis peccatorum illorum.* 379

Caput 110. *Argumentum centeſimum. Ex eo quòd id pariter ſit contra religionem Sacramenti Pœnitentiæ.* Ibid.

Caput 111. *Argumentum centeſimum primum. Ex eo quòd inſuper ſit contra officium boni Judicis, Medici, & Doctoris, quod Confeſſarius gerit.* 380

Caput 112. *Argumentum centeſimum ſecundum. Ex eò quòd incredibile ſit, Chriſtum voluiſſe, ut ſui in adminiſtrando Pœnitentiæ Sacramento Miniſtri, omnibus prudentiæ luminibus renuntiantes, id verum eſſe credant, quod rationi & prudentiæ de falſitate ſuſpectiſſimum eſt. Tale verò eſt teſtimonium conſuetudinarii, & recidivi, toto ſe corde dolere, emendationemque promittere aſſerentis, dum nullum aliud præbet ſuæ ſinceritatis indicium, niſi ſola verba, vel alia ejuſmodi ſigna, quæ ſæpè hactenùs fallaciter, ſive abſque effectu uſurpavit.* Ibid.

Caput 113. *Argumentum centeſimum tertium. Ex eo quòd ſancti Patres cenſuerint, Sacramentalem Judicem, gravioris criminis reo credere non oportere, dum ligaturæ impatiens, tamquam ſanatus, ſtatim ſolvi vult, ad cæleſtemque menſam involare.* 381

Caput 114. *Argumentum centeſimum quartum. Ex modo quo veteres SS. Patres proceſſerunt in determinandis nonnullis caſibus, magnorum peccatorum reconciliationem concernentibus.* 382

Caput 115. *Argumentum centeſimum quintum. Ex eo quòd opera ad probandam magnorum peccatorum pœnitentiam adeò neceſſaria exiſtimarint SS. PP. ut pœnitentiam ipſorum, ad finem vitæ dilatam, habuerint valdè dubiam & ſuſpectam; eò quòd eam probare non poſſent per opera, ſed per verba dumtaxat & gemitus.* Ibid.

Caput 116. *Argumentum centeſimum ſextum. Ex eo quòd pœnitentia eorum, qui confeſſa crimina facilè, citò ac frequenter repetunt, majorem habeat apparentiam* pœnitentiæ theatralis, *quàm ſolidæ & veræ.* 383

Caput 117. *Argumentum centeſimum ſeptimum. Ex eo quòd, ſecundùm doctrinam Sanctorum, abſque cautione operum, credendum non ſit exiſtentibus in occaſione proxima peccati mortalis, eam ſe deſerturos pollicentibus, poſteaquàm fidem de eo datam ſervare neglexerunt. Cur ergo potiùs, abſque cautione operum, credendum eſt conſuetudinariis, & recidivis, emendationem pollicentibus, poſteaquàm fidem de eo datam non ſervarunt, ſed neglexerunt?* Ibid.

Caput 118. *Argumentum centeſimum octavum. Ex Rituali Romano, dicente,* Videat diligenter Sacerdos quando & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda ſit abſolutio, ne abſolvat eos qui talis beneficii ſunt incapaces: quales ſunt, qui nulla dant ſigna *ſufficientia* doloris *ex toto corde*, & vitam in melius emendare nolunt. *Signa verò illa non magis dant conſuetudinarii & reci-*

divi, de quibus agimus, quàm bonorum alienorum detentores injuſti, qui ea non reſtituunt, cùm poſſint, etſi reſtituere non ſemel promiſerint. Ubi etiam agitur de negligentibus reſtituere famam injuſtè læſam, & addiſcere myſteria fidei, dantibus & non tollentibus cauſam ſcandali, &c. 384

Caput 119. *Argumentum centeſimum nonum. Ex eo quòd facilitas fidem adhibendi, abſolutionemque ſtatim impendendi magnis peccatoribus, maximè conſuetudinariis & recidivis, in verbo ipſorum, cauſa ſit ingentium malorum.* 386

Caput 120. *Argumentum centeſimum decimum, Ex eo quòd ingentia mala illa per ſe ſequantur ex nimia illa facilitate credendi, & abſolvendi, ideòque juxta doctrinam Sanctorum Confeſſariis imputentur.* 387

Caput 121. *Argumentum centeſimum undecimum. Ex eo quòd nulla mala per ſe ſequantur ex praxi contraria, dictis utique peccatoribus non credendi, nec abſolutionem impendendi, niſi per opera pœnitentiæ probatis, & emendatis: quin ingentia potiùs bona ex ea per ſe ſequuntur. Sola proinde per ſe tuta eſt. Et ideò ſola in praxi ſequenda.* Ibid.

Caput 122. *Argumentum centeſimum duodecimum. Ex eo quòd eaſdem ob rationes improbanda ſit nimis feſtina abſolutio magnorum peccatorum, maximè conſuetudinariorum, & recidivorum, ob quas improbatur nimis feſtinus baptiſmus adultorum. Cùm ſimilia mala proveniant in illo, ſicut in iſto caſu.* 390

Caput 123. *Magnus peccator, corde ſincero, voluntateque non languidâ, ſed forti quærens animæ ſuæ bonum, indilatam non quærit peccatorum ſuorum abſolutionem, nec Confeſſarium nimis indulgentem.* 391

Caput 124. *Variis caſibus abſolutio differri poteſt, licèt ſufficienter exiſtimetur contritus.* 393

Caput 125. *Ex dictis demonſtratur, ſententiam noſtram a nonnullis ei adverſantibus, ſub horrida larva per impoſturam repræſentari.* 394

Caput 126. *Obſervatio præambula ad ſolutionem argumentorum, quæ ab Adverſariis objiciuntur, ex qua argumentorum illorum imbecillitas generaliter oſtenditur.* 395

Caput 127. *Ex dictis populares difficultates, quæ objici ſolent, in pulverem rediguntur.* Ibid.

Caput 128. *In pulverem pariter rediguntur argumenta noviſſima Martini Steyaert, Henneguieri, Caroli ab Aſſumptione, &c. Illudque imprimis palmare, quod petunt ex Luc. 17.* 401

Caput 129. *Reſidua eorumdem argumenta ſtraminea eſſe oſtenduntur.* 404

Caput 130. *Nulla ex aſſertione noſtra, ſive ex praxi illius, inconvenientia conſectaria ſunt.* 407

Caput 131. *Definitio virtutis pœnitentiæ.* 413

Caput 132. *Nullum eſt peccatum tam grande, quod per pœnitentiam dilui non poſſit.* 414

Caput 133. *Peccata remiſſa per pœnitentiam, per delictum ſubſequens non redeunt.* 415

Caput 134. *Merita per mortale ſubſequens mortificata, per pœnitentiam reviviſcunt.* Ibid.

Caput 135. *Sine voto Sacramenti Pœnitentiæ, per virtutem Pœnitentiæ in nova Lege peccata non remittuntur.* 417

Caput 136. *Definitio & inſtitutio Sacramenti Pœnitentiæ.* Ibid.

Caput 137. *Sacramenti Pœnitentiæ partes declarantur.* 419

Caput 138. *Contritionis definitio ac diviſio.* Ibid.

Caput 139. *Cùm ad minus probabilis ſit ſententia, aſſerens neceſſitatem amoris Dei propter ſe, ſaltem affectivè ſuper omnia, ad juſtificationem in Sacramento Pœnitentiæ (prout ex dicendis manifeſtè conſtabit) eaque tutior ſit, & periclitetur valor Sacramenti, ſi abſque amore illo Sacramentum ſuſcipiatur: ſententia illa ab omnibus certiſſimè uſque adeò ſequenda eſt in praxi, ut ne Aſſertores quidem contrariæ opinionis ſine dicto amore quemquam (citra neceſſitatem) abſolvere licitè poſſint, ne Sacramentum exponant probabili periculo nullitatis, pœnitentemque periculo infructuoſæ ſuſceptionis, ac damnationis.* 420

Caput 140. *Attritionis ex ſolo gehennæ metu conceptæ cum Sacramento inſufficientia, communi Doctorum, & Scholæ Principum calculo, tradita fuit ante Concilium Tridentinum.* 424

Caput 141. *Neceſſitatem amoris, ſive doloris propter Deum offenſum, inſufficientiamque proinde attritionis purè formidoloſæ ad juſtificationem in Sacramento Pœnitentiæ, ab initio Scholaſtices ad uſque Concilium Tridentinum, per quinque proinde ſæcula, ab omnibus, vel ferè omnibus Doctoribus traditam fuiſſe, adhuc ſpecialiter demonſtratur, referendo per ſingula ſæcula Doctores, qui eam tradiderunt.* 431

Caput 142. *Catecheſes ab Eccleſiis & Præſulibus Germaniæ, Hiſpaniæ, Italiæ, Galliæ, Poloniæ, & Belgii, adverſus hæreticos editæ, partim proximè ante Tridentinum, partim ipſo Tridentini tempore, partim proximè poſt illud, formidoloſæ attritionis inſufficientiam, divinæque dilectionis neceſſitatem pariter adſtruunt.* 460

Caput 143. *Aſſerta à Majoribus formidoloſæ attritionis inſufficientia, divinique amoris neceſſitas ad juſtificationem, in Sacramento Pœnitentiæ, ex ſacris Oraculis probatur, atque imprimis ex primo maximoque mandato.* 464

Caput 145. *Eandem neceſſitatem probant omnia divinæ Scripturæ teſtimonia, veteris ac novi Teſtamenti, quibus peccatoris ad Deum converſio ex toto corde ad peccatorum remiſſionem exigitur.* 467

Caput 146. *Eandem neceſſitatem docet Apoſtolus Paulus.* 468

Caput 147. *Eandem docet Apoſtolus & Evangeliſta Joannes, ſicut & Apoſtolorum Princeps Petrus.* 469

Caput 148. *Argumentum ex Rom. 8. 15. quo prorſus ſufflaminatur conficta ab Adverſariis quibuſdam prærogativa exemptionis Chriſtianorum à neceſſitate benevolæ Dei ſuper omnia dilectionis.* 470

Caput 149. *Eandem divini amoris neceſſitatem ad juſtificationem probat Traditio Sanctorum omnium à ſæculo primo, uſque in præſens.* 473

Caput 150. *Nullam veri ſpeciem, nec probabilitatem habent ea quæ Pinterellus, Abellius, Slaugtherus aliique aſſerunt de formidoloſæ attritionis ſufficientia, vel a Tridentino definita, vel verbis adeò perſpicuis declarata, ut mens ipſius pro illa*

ſufficientia ſit perſpicua. 480

Caput 151. Sufficientiam attritionis purè formidoloſæ à Tridentino definitam non eſſe, ſex aliis argumentis ad oculum demonſtratur. Ibid.

Caput 152. Demonſtratur ſophiſticum & inane eſſe palmare Argumentum, quo ſervilis attritionis ſufficientiam reformato Tridentini Decreto ſeſſ. 14. c. 4. definitam Adverſarii prætendunt. 482

Caput 153. Adverſariorum inſtantiæ diſſipantur. 483

Caput 154. Tametſi nihil hac in parte Tridentinum definierit, ſive pro una, ſive pro altera parte; ex ipſo nihilominùs longè efficaciora argumenta depromuntur pro ſervilis attritionis inſufficientia, quàm pro ſufficientia. 485

Primum pro inſufficientia ſervilis attritionis argumentum ex ſeſſ. 6. c. 6. Ibid.

Caput 155. Secundum Argumentum ex cap. 7. ejuſdem ſeſſ. 6. 487

Caput 156. Argumentum tertium ex ſeſſ. 14. c. 1. ubi pœnitentia declaratur neceſſaria ad juſtificationem, etiam cum Sacramento. Ibid.

Caput 157. Ingenioſi Recentioris ad ſuperiora argumenta reſponſiones profligantur. 490

Caput 158. Argumentum quartum ex ſeſſione 14. c. 4. ex definitione utique contritionis in genere, quam Concilium ibi tradit. 491

Caput 159. Argumentum quintum, ex eo quòd Tridentinum ibidem exigat propoſitum non peccandi de cætero, ſive novæ vitæ propoſitum. Ibid.

Caput 160. Argumentum ſextum, ex eo quòd Tridentinum eâdem ſeſſ. 14. c. 4 poſtulet ad contritionem, etiam imperfectam, quæ attritio dicitur, ut voluntatem peccandi excludat: Ad quod Dei propter ſe amor, ſeu charitas, ſaltem generaliter accepta, juxta doctrinam Sanctorum requiritur. 492

Caput 161. Doctrina illa Sanctorum ratione multiplici illuſtratur & roboratur. 493

Caput 162. Occurritur iis, quæ Adverſarii opponunt Argumento ſexto. 496

Caput 163. Specialiter occurritur iis quæ opponunt Franciſcus Simonis, & Richardus Arſdekin. Quorum hac in parte exceſſus redarguuntur, oſtenditurque conſonantia doctrinæ noſtræ cum doctrina Romanæ Eccleſiæ, nonnullas propoſitiones per Alexandrum VIII. proſcribentis. 498

Caput 164. Argumentum ſeptimum ex Tridentinis Patribus, magnique nominis Theologis, qui ſeſſioni 14. interfuerunt, divinique amoris neceſſitatem, & formidoloſæ attritionis inſufficientiam poſt illam docuerunt, nemine aliorum Tridentinorum Patrum, Theologorumvè, Tridentinam definitionem ipſis objiciente. 503

Caput 165. Argumentum 8. ex eo quòd eandem inſufficientiam, divinæque dilectionis neceſſitatem, cum S. Thoma Villanovano (qui poſt ſeſſ. 14. in doctrina ſua perſtitit, mortuus anno 1556.) poſt Tridentinum, vel certè poſt illius ſeſſionem 14. tradiderint innumeri, omnis ſtatûs, & Ordinis, præſtantiſſimi Catholiciſſimique Scriptores, ſcilicet Cardinales, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Doctores & Theologi. Quos omnes circa Tridentini mentem perſpicuè erraſſe, vel apertæ definitioni ipſius contradixiſſe, aſſeri non poteſt abſque temeritate. 509

Caput 166. Patronorum ſervilis attritionis argumenta ſolvuntur. 527

Caput 167. Ex Scriptura oſtenditur, quòd neceſſitas amoris Dei propter ſe, fruſtraneum non reddat Pœnitentiæ Sacramentum. Ibid.

Caput 168. Idipſum oſtenditur ex ſanctis Patribus. 528

Caput 169. Tametſi contritio perfectà cum Sacramento requireretur (quod non concedimus) non ideò fruſtraneum eſſet Pœnitentiæ Sacramentum. 531

Caput 170. Non omnis contritio ex Dei propter ſe amore, etiam ſuper omnia, eſt contritio perfecta. Nec omnis dilectio Dei propter ſe ſuper omnia, eſt dilectio perfecta. 532

Caput 171. Contrariis occurritur argumentis. 539

Caput 172. Contritio perfecta cum Sacramento non requiritur. 544

Caput 173. Perfectæ contritionis ab imperfecta, ſeu attritione diſcrimen. 545

Caput 174. Non omnis Dei propter ſe amor, vel ex amore dolor, cum Sacramento ſufficiens ad juſtificationem unius peccatoris, ſufficit ad juſtificationem cujuſcumque peccatoris. 546

Caput 175. Attritio ex Dei propter ſe ſuper omnia amore, licèt imperfecto, ex ſpeciali Dei miſericordia, meritoque Paſſionis Chriſti, abſque actuali ſuſceptione Sacramenti (licèt non abſque voto ipſius) juſtificat in articulo mortis, dum actualem ſuſceptionem excludit impoſſibilitas, non voluntas. Ibid.

Caput 176. Satisfit argumentis, quæ contra aſſertionem Capitis præcedentis objiciuntur. 547

Caput 177. Contritio, vel attritio naturalis non ſufficit, etiam cum Sacramento. 548

Caput 178. Contritio, poſt mortale commiſſum, eſt ſub gravi præcepto, ſtatim atque peccator, ad ſe reverſus, commiſſum à ſe peccatum recogitat, ita ut graviter peccet, qui diu differt. 549

Caput 179. De ſingulis peccatis mortalibus neceſſaria eſt contritio perfecta, vel imperfecta. Non tamen neceſſe eſt quòd pro numero peccatorum ſit numerus contritionum; ſed ſufficit unus contritionis motus, ex motivo omnibus communi ad omnia (virtualiter ſaltem) ſe extendens. 550

Caput 180. Neceſſe non eſt quòd contritio præcedat Confeſſionem; ſed ſufficit quòd præcedat, vel comitetur abſolutionem. 551

Caput 181. Momentoſæ de contritione quæſtiones reſolvuntur. Ibid.

Caput 182. Ne venialia quidem abſque perfecta vel imperfecta contritione remitti queunt, ſive per Sacramenta, ſive per Sacramentalia. 552

Caput 183. Ne in altero quidem ſæculo, venialia abſque contritione remittuntur. 553

Caput 184. Confeſſionis ſacramentalis natura, præceptumque divinum. 554

Caput 185. Præter divinum Confeſſionis præceptum, de ea quoque datur præceptum Eccleſiaſticum, obligans ad Confeſſionem ultra annum non differendam. Cui non ſatisfacit, qui facit Confeſſionem voluntariè nullam. Ibid.

Caput 186. Conditiones, ſeu qualitates bonæ Confeſſionis. 555

Caput 187. *Materialis integritas Confeſſionis non eſt univerſim neceſſaria, ſed ſola integritas formalis.* Ibid.

Caput 188. *Ad Confeſſionem formaliter integram, præter declarationem circumſtantiarum variantium ſpeciem, neceſſaria eſt declaratio circumſtantiarum notabiliter aggravantium intra eamdem ſpeciem.* 557

Caput 189. *Ad hoc ut Confeſſio formaliter integra ſit, peccata dubia neceſſariò confitenda ſunt ut dubia.* 559

Caput 190. *Mortalia, confeſſa ut dubia, ſi poſtmodum occurrant ut certa, confitenda ſunt ut certa.* 561

Caput 191. *Duæ ſunt cauſæ excuſantes ab integritate materiali Confeſſionis: videlicet impotentia phyſica, & moralis.* Ibid.

Caput 192. *Datur Confeſſio valida & informis, etſi non detur Pœnitentiæ Sacramentum validum & informe. Qua in re paradoxa Neoterici cujuſdam opinio confutatur.* 562

Caput 193. *Caſus invalidæ, adeòque iterandæ Confeſſionis. Et qualiter tunc iteranda ſit.* 564

Caput 194. *Confeſſio ore, ſeu voce humanâ, regulariter fieri debet, tametſi hoc non ſit de neceſſitate Sacramenti.* Ibid.

Caput 195. *Confeſſio inter abſentes per epiſtolam fieri non poteſt.* 565

Caput 196. *Moribundus, qui abſente Confeſſario confeſſionem petiit, ſi interim amiſsâ loquelâ, & ſenſuum uſu, nullum in præſentia ipſius ſignum dare valeat, poteſt & debet abſolvi.* 566

Caput 197. *Moribundus, ſenſibus repentè deſtitutus, tametſi confeſſionem non petierit, nec aliud pœnitentiæ ſignum ſpeciale dederit, ſi tamen piè & chriſtianè vixerit, abſolvi poteſt, & debet, ſaltem ſub conditione.* Ibid.

Caput 198. *Ægrotis in periculo mortis ſignificanda eſt pœnitentia, ſeu ſatisfactio, quam implere debeant ſi convaluerint, impoſitâque interim eâ quam facilè tunc implere poſſunt, abſolvi debent.* 575

Caput 199. *Satisfactio pro peccatis jure divino neceſſaria eſt.* Ibid.

Caput 200. *Satisfactio non ſolùm neceſſaria eſt ad ſatisfaciendum Eccleſiæ, ſed & divinæ juſtitiæ, nec ad remiſſionem pœnarum temporalium dumtaxat, ſed (ſaltem in voto) neceſſaria quoque eſt ad remiſſionem lethalis culpæ, pœnæque æternæ.* 576

Caput 201. *Quòd ſatisfactio pœnitentibus in Sacramento Pœnitentiæ imponatur, divinæ eſt inſtitutionis, non humanæ uſurpationis.* Ibid.

Caput 202. *Prorſus abjicienda eſt propoſitio iſta:* Abſolvi poteſt pœnitens, nullâ ſatisfactione impoſitâ, ſed in Purgatorium dilatâ. Ibid.

Caput 203. *Abjicienda quoque hæc plurium Juniorum propoſitio:* nulla, vel modica ſatisfactio imponenda eſt, dum pœnitens confitetur ad lucrandum Jubilæum, vel aliam Indulgentiam plenariam. Ibid.

Caput 204. *Ampliùs opinio illa confutatur ex Patribus Conciliis, & Eccleſiæ, ſeu Romanorum Pontificum ſenſu.* 579

Caput 205 *Laudatis Pontificibus accedunt noviſſimi Pontifices, Cardinales, Epiſcopi, Theologique graviſſimi.* 581

Caput 206. *Confeſſarius tenetur, per ſe loquendo, pœnitentibus imponere, & pœnitentes acceptare pœnitentiam, ſeu ſatisfactionem, gravitati multitudinique criminum proportionatam.* 583

Caput 207. *Confutatur opinio Arſdekini Theol. tripart. tom. 2. p. 2. tract. 3. cap. 5. ad quæſtionem:* quanta pœnitentia videatur proportionata pro uno mortali ordinario, *reſpondentis:* juſtam ſatis pœnitentiam eſſe v. g. Coronam quinque Decadum. 590

Caput 208. *Impoſita pœnitentia, ſecundùm Theologiam Sanctorum, peccatis ex adverſo debet reſpondere.* 592

Caput 209. *Pœnitentiam gravem, pro mortalibus à Confeſſario impoſitam, pœnitens ſuſcipere & implere tenetur ſub mortali. Imò ſi pro iis leviorem Confeſſarius impoſuerit, pœnitens ad ampliorem peragendam obligatur.* 594

Caput 210. *Pœnitentiam ab uno Confeſſario impoſitam alius Confeſſarius mutare non poteſt, niſi cauſâ cognitâ, & graves ob cauſas.* 595

Caput 211. *Pœnitentia imponenda eſt per modum præcepti, non ex toto per modum conſilii.* Ibid.

Caput 212. *In pœnitentiam imponi poteſt opus aliàs præceptum. Etiam oratio, eleëmoſyna, &c. pro defunctis.* Ibid.

Caput 213. *Pœnitens, antequam ſit juſtificatus, pro peccatis ſuis ſatisfacere poteſt, dummodò depoſuerit affectum ad mortale peccatum, operaque ſatisfactoria faciat corde contrito, & ſatagente per opera illa amiſſam Dei gratiam recuperare.* 596

Caput 214. *Abſolutè & univerſim neceſſarium non eſt ut impoſita ſatisfactio ante ſacramentalem abſolutionem impleatur.* Ibid.

Caput 215. *Confeſſarius pœnitentem obligare poteſt ad ſatisfactionem ex parte, vel ex toto implendam ante abſolutionem, dum id ipſius curationi ſpirituali judicat expedire.* 597

Caput 216. *Abſolutionis ſacramentalis natura exponitur.* Ibid.

Caput 217. *Forma Sacramenti Pœnitentiæ indicativa, quâ Latina Eccleſia modò utitur, haud dubiè optima eſt. Sed non ideò irrita eſt forma deprecatoria, quâ Eccleſia uſa fuiſſe videtur per multa ſæcula.* 598

Caput 218. *Senſus horum verborum*, Abſolvo te à peccatis tuis. 600

Caput 219. *Abſolutio illicitè & invalidè datur abſenti.* 601

Caput 220. *Abſolutio ſub conditione de præſenti, ſi ſis contritus, ſi ſincerum habes te emendandi vel reſtituendi propoſitum, &c. illicita eſt. Sub conditione de futuro eſt invalida.* Ibid.

Caput 221. *Abſolutio à cenſuris præcedere debet abſolutionem à peccatis.* Ibid.

Caput 222. *Obviis quibuſcumque, tametſi ſua peccata confitentibus, abſolutio impartienda non eſt; ſed neganda omnibus, quorum nulla vel ficta eſt converſio.* Ibid.

Caput 223. *Abſolutio (extra mortis articulum) differenda eſt iis, quorum contritio, ſpectatis omnibus, dubia & incerta eſt. Nec ad eam impendendam ſufficit quæcumque de ea probabilitas, ſi in contrarium ſit æqualis vel major probabilitas.* 603

Caput 224. *Solus Sacerdos à peccatis abſolvere poteſt, Pœnitentiæque Sacramentum adminiſtrare.* 604

Caput 225. *Nullius momenti eſt abſolutio, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut delegatam non habet juriſdictionem.* 605

Caput 226. *Exponitur ordinaria & delegata abſolvendi poteſtas.* Ibid.

Caput 227. *Approbatio Epiſcopi ad abſolvendum non requiritur in articulo mortis: in quo proinde ſimplex Sacerdos validè poteſt moribundum abſolvere, etiam præſente approbato. An etiam licitè? ex textu Tridentini videtur clarè inferri quòd ſic.* 606

Caput 228. Nullus Sacerdos, etiam regularis (*extra mortis articulum*) confeſſiones ſæcularium, etiam Sacerdotum, poteſt audire, niſi aut Parochiale Beneficium, aut ab Epiſcopo per examen (ſi illi videbitur neceſſarium) approbationem obtineat. 607

Caput 229. *Unius Epiſcopi approbatio non ſufficit ad hoc ut Sacerdos, etiam Regularis, ſæcularium confeſſiones ubique audire poſſit.* 608

Caput 230. *Ad audiendas ſæcularium confeſſiones, non ſufficit approbatio obtenta ab Epiſcopo pœnitentis; ſed neceſſaria eſt approbatio obtenta ab Epiſcopo loci, ubi audienda eſt confeſſio.* Ibid.

Caput 231. *Ad audiendas ſæcularium confeſſiones, neceſſaria eſt approbatio obtenta: non ſufficit petita, & injuſtè negata.* Ibid.

Caput 232. *Regularis approbatus ad tempus limitatum, eo elapſo, confeſſiones ſine nova approbatione audire nequit, ſive juſtè, ſive injuſtè fuerit limitatus.* Ibid.

Caput 233. *Regularis uſque ad revocationem approbatus, revocatione, ſeu juſtè, ſeu injuſtè factâ, debet à confeſſionibus audiendis deſiſtere.* 609

Caput 234. *Prælatus, & Confeſſarii Regulares, non approbati ab Epiſcopo, in Monaſteriis & Collegiis ſuis audire poſſunt confeſſiones illorum ſæcularium, qui ibi ſunt verè de familia, & continui commenſales. Non autem illorum, qui tantùm ipſis deſerviunt.* Ibid.

Caput 235. *Ne venialium quidem confeſſiones à ſæcularibus factas, audire licet Sacerdoti, ſive ſæculari, ſive regulari, ab Epiſcopo non approbato.* 610

Caput 236. *Sacerdotum, ſive ſæcularium, ſive regularium, approbationes Epiſcopi certis limitibus circumſcribere poſſunt, & ad certas perſonas, loca, vel tempora coarctare, ſi non adeò idonei reperti fuerint.* Ibid.

Caput 237. *Clauſula in approbationibus Epiſcoporum Belgii apponi ſolita, quâ Regularibus facultatem confeſſiones audiendi concedunt*, de conſenſu eorum, quorum intereſt, *utique Parochorum, cenſenda non eſt taxativa, ſeu limitativa, ſed modalis: ita ut non deſignet conditionem ſine qua non; ſed modum convenienter utendi dictâ facultate, ad evitandas diſſenſiones, & rixas, inter Confeſſarios Regulares & Parochos.* Ibid.

Caput 238. *Confeſſarii Ordinum Mendicantium, in Diœceſibus, in quibus ſunt approbati, confeſſiones audire poſſunt quorumcumque ſæcularium ad ſe accedentium, etiam extraneorum, deque alia Diœceſi exiſtentium.* 611

Caput 239. *Per confeſſionem, quovis tempore, etiam Paſchali, factam Mendicantibus approbatis, impletur præceptum annuæ confeſſionis.* Ibid.

Caput 240. *Confeſſarii Ordinum Mendicantium; nec intra, nec extra Italiam, abſolvere poſſunt à caſibus, & cenſuris, quos & quas Epiſcopi ſibi reſervant; niſi ad id ſpecialem ab ipſis licentiam acceperint.* Ibid.

Caput 241. *Sacerdotes Regulares, quàmlibet ab Epiſcopis approbati, fratres ſuos validè abſolvere non poſſunt, niſi ad id à Superioribus ſuis deputati fuerint.* Ibid.

Caput 242. *Sacerdotes Regulares, quàmlibet amplam habentes à Sede Apoſtolica licentiam, abſolvendi quoſcumque fideles, à caſibus quantumcumque enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, ſicut in vim licentiæ hujuſmodi abſolvere non poſſunt ſæculares à caſibus ſibi ab Epiſcopo reſervatis; ita nec abſolvere fratres ſuos à caſibus reſervatis Superioribus ſuis.* 612

Caput 243. *Obſervanda circa abſolutionem injicientium manus violentas in Clericos, vel Religioſos.* Ibid.

Caput 244. *Peccatum habens reſervatum, non poteſt, extra mortis articulum, confiteri Sacerdoti non habenti poteſtatem in reſervata, neque hic ſive à reſervatis, ſive à non reſervatis ipſum abſolvere.* 613

Caput 245. *Confeſſarius, qui, non obtentâ ad id facultate, abſolvere audet, vel præſumit à caſibus Sedi Apoſtolicæ, vel ſibi ab Epiſcopo reſervatis, excommunicationem ipſo facto incurrit.* Ibid.

Caput 246. *Confeſſarius, qui id ſeu ſcienter fecit, ſeu ignoranter, pœnitentem ad confeſſionem, ſi poſſit, revocare tenetur, obtentâque facultate abſolvere; vel certè monere de errore, ut Superiorem adeat, ſeu habentem facultatem. Si neutrum poſſit, pœniteat, Deoque negotium commendet.* Ibid.

Caput 247. *Facultas ab Epiſcopo obtenta, abſolvendi à caſibus ipſi reſervatis, non ceſſat, mortuo Epiſcopo.* Ibid.

Caput 248. *Confeſſarius, tam ſæcularis, quàm regularis, (aliàs non habens poteſtatem in reſervata) in Diœceſi in qua eſt approbatus, pœnitentes ex alia Diœceſi ad ſe accedentes, abſolvere poteſt à caſibus in illa Diœceſi reſervatis, ſi reſervati non fuerint in Diœceſi, in qua eſt approbatus, niſi eoſdem pœnitentes noverit in fraudem reſervationis, ad alienam Diœceſim pro abſolutione obtinenda migraſſe.* Ibid.

Caput 249. *Tametſi Confeſſarius, habens facultatem abſolvendi à caſibus S. Pontifici reſervatis, à cenſuris etiam abſolvere poſſit; Confeſſarius tamen, habens facultatem abſolvendi à caſibus Epiſcopo reſervatis, non ideò poteſt abſolvere à cenſuris ipſi reſervatis.* Ibid.

Caput 250. *Invalida eſt confeſſio facta Sacerdoti hæretico, ſchiſmatico, notoriè excommunicato, ſuſpenſo, irregulari.* 614

Caput 251. *Valdè periculoſum eſt, juxta doctrinam Sanctorum, confeſſionibus audiendis ſe ingerere, abſque ſignis vocationis divinæ.* Ibid.

Caput 252. *Variæ in Confeſſario dotes, ſeu qualitates requiruntur, ad iſtud miniſterium ritè obeundum.* Ibid.

Caput 253. *Oportet Confeſſarium eſſe inſtructum triplici ſcientiâ, Judicis, Medici, & Doctoris,*

ſaltem in gradu convenienti & medioori, etſi non ſublimi & eminenti. Pœnitentem verò oportet conformare ſe opinioni Confeſſoris, non contrà. 615
Caput 254. *Explicatur prudentia, quâ pollere debet Confeſſarius.* 617
Caput 255. *Prudentia Confeſſarii in monitione errantium.* 618
Caput 256. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad pueros ſibi confitentes.* 619
Caput 257. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad rudes, fidei myſteria ignorantes.* 620
Caput 258. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad hæreticos, ad Eccleſiam redeuntes.* Ibid.
Caput 259. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad recidivos & conſuetudinarios.* Ibid.
Caput 260. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad diſcernendas occaſiones, relapſis ſub mortali vitandas.* 621
Caput 261. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad perjuros & blaſphemos.* 623
Caput 262. *Prudentia Confeſſarii in ordine ad deditos voluptatibus obſcœnis.* 624
Caput 263. *Prudentia Confeſſarii erga tepidos, ſuæque perfectionis adeò incurios, ut licet nulla mortalia committere videantur, nulla etiam Chriſtianæ vitæ ſigna demonſtrent.* 625
Caput 264. *Prudentia Confeſſarii in loquendo de auditis in confeſſione.* 626
Caput 265. *Violatio ſigilli confeſſionis ſemper eſt mortale peccatum, ſeu mortalia, ſeu venialia dumtaxat peccata in ſpecie Confeſſarius revelet.* 627
Caput 266. *Sigillum confeſſionis non violat Confeſſarius, nec ſecretum prodit, abſolutionem negando quibus oportet, vel eam differendo, ad hoc ut pœnitens ad eam, ſicut & ad Communionem, per dignos pœnitentiæ fructus interim ſe diſponat.* Ibid.
Caput 267. *Sigilli confeſſionis obligatio oritur ex omni & ſola confeſſione ſacramentali, ſaltem inchoata, etiamſi abſolutio ſecuta non ſit, ob defectum doloris vel propoſiti emendationis.* Ibid.
Caput 268. *Perſonæ obligatæ ſigillo.* 628
Caput 269. *Materia cadens ſub ſigillum.* Ibid.
Caput 270. *Sacerdos, cui facta eſt confeſſio, poteſt de licentia expreſſa pœnitentis, de rebus in confeſſione auditis cum eo colloqui, & cum qualibet alia perſona.* 629
Caput 271. *Illicitus eſt omnis uſus ſcientiæ confeſſionis, extra confeſſionem, per quem confeſſio redditur odioſa, vel qui fit cum pœnitentis gravamine, vel incommodo, confeſſioni extrinſeco.* Ibid.

LIBER SEXTUS.

Amor ungens ad extremam cum diabolo luctam. Sive de Sacramento Extremæ Unctionis.

CAput 1. *Extrema Unctio verum eſt novæ legis Sacramentum à Chriſto inſtitutum.* 631
Caput 2. *Materia & forma hujus Sacramenti.* 632
Caput 3. *Miniſter hujus Sacramenti.* Ibid.
Caput 4. *Subjectum hujus Sacramenti.* 633
Caput 5. *Quadruplex effectus hujus Sacramenti.* 634
Caput 6. *Enumerati effectus tales ac tanti ſunt, ut ex iis meritò inferatur, lethalis peccati reos eſſe, qui, à Paſtore moniti, negligunt Sacramentum iſtud ſuſcipere. Reos item Paſtores, qui, rogati, negligunt ovibus ſuis illud adminiſtrare. Ad quod ſub mortali tenentur, etiam cum vitæ ſuæ periculo.* Ibid.

LIBER SEPTIMUS.

Amor ordinans Miniſtros Eccleſiæ Militantis. Sive de Sacramento Ordinis.

CAput 1. *Ordinis definitio.* 636
Caput 2. *Ordo eſt verum novæ legis Sacramentum.* Ibid.
Caput 3. *Diviſio Ordinis.* Ibid.
Caput 4. *Minores Ordines, & Subdiaconatum verè & propriè eſſe Sacramentum, plerique magni Theologi probabiliter affirmant. Alii probabiliùs negant.* 637
Caput 5. *Epiſcopatus, Presbyteratus, & Diaconatus, haud dubiè ſunt Sacramentum.* Ibid.
Caput 6. *Minorum Ordinum materia, forma, & officium.* 638
Caput 7. *Materia, forma, & officium Subdiaconatûs.* Ibid.
Caput 8. *Materia, forma, & officium Diaconatûs.* Ibid.
Caput 9. *Materia & forma Presbyteratûs.* 639
Caput 10. *Differentia Presbyteratûs ab Epiſcopatu.* 640
Caput 11. *Fidei dogma eſt, præter Sacerdotium ſpirituale & internum, Chriſtianis omnibus commune; aliud eſſe Sacerdotium externum & viſibile, in ultima Cœna à Chriſto Domino inſtitutum, ad ſacrificandum & offerendum Deo corpus & ſanguinem ſuum.* 641
Caput 12. *Sacerdotalis Ordinis officium, dignitas & excellentia.* 643
Caput 13. *Sanctitas vitæ Sacerdotibus neceſſaria.* 644
Caput 14. *Sacramenti Ordinis Miniſter ordinarius ſolus eſt Epiſcopus.* 645
Caput 15. *Epiſcopus ordinans debet eſſe proprius Epiſcopus ordinandi, vel ſaltem ad licitam Ordinationem requiritur ipſius licentia, de qua conſtet per litteras dimiſſorias ab eo conceſſas. Tametſi valida ſit Ordinatio ab Epiſcopo non proprio, facta ſine licentia ipſius.* 647
Caput 16. *Proprius Epiſcopus Regularium eſt ille, in cujus Diœceſi ſitum eſt Monaſterium, ubi ſuorum Superiorum mandato degunt. Ubi cum diſcretione defenduntur privilegia Mendicantium quoad Ordines.* 648
Caput 17. *Sexus, ætas, & qualitates ordinandorum.* 649
Caput 18. *Ordinationum impedimenta & irregularitates.* 653
Caput 19. *Malè ordinatorum pœnæ.* 657
Caput 20. *Si ante Ordinum collationem Epiſcopus palàm proteſtetur, ſe non intendere ordinare eos, qui talem vel talem habent contra Canones defectum, eum defectum habens validè equidem ordinatur.* 658

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

LIBER OCTAVUS.

Amor procreans Colonos Eccleſiæ Triumphantis. Sive de Sponſalibus & Matrimonio.

PARS PRIMA.

De Sponſalibus, & Denuntiationibus Matrimonio præmitti ſolitis. Necnon de Diſpenſationibus Matrimonialibus.

Caput 1. Sponſalium natura & obligatio. 659
Caput 2. Ætas ad ſponſalia requiſita. 660
Caput 3. Tempus adimplendi ſponſalia. Ibid.
Caput 4. Sponſalia clandeſtina valida ſunt. Ibid.
Caput 5. Sponſalia, inſciis parentibus, communiter illicita ſunt. 661
Caput 6. Conditio turpis, adjecta ſponſalibus, in foro conſcientiæ non ſemper habetur pro non adjecta. Ibid.
Caput 7. Valeantne, obtentâ diſpenſatione, ſponſalia impeditorum impedimento dirimente, ſub conditione, ſi Papa diſpenſaverit? controvertitur. Graves Doctores cenſent non valere, niſi renovato conſenſu. Ibid.
Caput 8. Sponſalia, ſub conditione pœnali, quòd pars quæ promiſſis non ſteterit, pendet alteri 100. aureos v. g. non obligant ad ſolutionem pœnæ reſilientem ex cauſa juſta. 662
Caput 9. Invalida ſunt ſponſalia, etiam jurata, quæ quiſpiam contraxit poſt votum ſimplex caſtitatis, vel ingrediendæ Religionis. Ibid.
Caput 10. Sponſalia ipſo jure diſſolvuntur 1°. per matrimonium de præſenti cum alia initum. 2°. per ſolemnem profeſſionem in religione approbata. 3°. per ſacri Ordinis ſuſceptionem. 4°. per ortam inter ſponſos cognationem ſpiritualem, ex eo quòd ſponſus filium ſponſæ de fonte baptiſmi levaverit; vel affinitatem ex ſuperinducta copula cum cognato, vel cognata alterius, in primo vel ſecundo gradu. 663
Caput 11. Occurritur argumentis contradicentium aſſertioni, quâ n. 35. dictum eſt, invitâ comparte, licitam non eſſe (poſt ſponſalia) ſuſceptionem Ordinis ſacri, nec emiſſionem ſimplicis voti continentiæ. Ibid.
Caput 12. Præter cauſas enarratas cap. 10., quibus ſtantibus, ſponſalia ipſo jure ſolvuntur; aliæ ſunt cauſæ, propter quas facto hominis ſolvuntur, ſeu ſolvi permittuntur. 664
Caput 13. Prima ſponſalia non ſolvuntur per ſecunda, etiam jurata, etiam ſecutâ copulâ cum ſecunda ſponſa, priorum ſponſalium ignara. 665
Caput 14. Sponſus, vel ſponſa, laborans defectu, qui cognitus averteret compartem à matrimonio, tenetur illum manifeſtare, ſi repugnet ſubſtantiæ matrimonii, vel ſit infectivus alterius, vel futurus ipſi graviter noxius. Aliàs non, etiamſi matrimonium inde futurum ſit minùs commodum, & minùs appetibile. 666
Caput 15. Qui promiſit, vel etiam juravit, ſe non ducturum niſi Titiam, abſolutè non tenetur eam ducere, ſed ſolùm caſu quo nubere velit. Ibid.
Caput 16. Ad diſſolvendum ſponſalia clandeſtina, ſeu occulta, dum cauſa diſſolvendi eſt moraliter certa, neceſſaria non eſt authoritas Judicis Eccleſiaſtici. Ibid.
Caput 17. Obſervanda poſt ſponſalia. Ibid.
Caput 18. Præparatio Sponſorum ad matrimonium. Ibid.
Caput 19. Præter dicta capite præcedenti, matrimonium præcedere debent tres proclamationes, ſeu denuntiationes, vulgò banna. 668
Caput 20. Nimia facilitas hodie diſpenſandi promiſcuè cum omnibus diſpenſationem petentibus, etiam ſine juſta cauſa, ſuper proclamationibus, ſeu bannis, plurimorum & ingentium malorum cauſa eſt. 669
Caput 21. Sæpè periculoſum eſt, mediante diſpenſatione, ſuper impedimento dirimente, matrimonii ſtatum aſſumere. Ibid.
Caput 22. Quàm multis ex capitibus impetratæ diſpenſationes matrimoniales frequenter invalidæ ſint, & quænam ab Oratoribus exprimenda ſint, ut diſpenſatio valeat. 671
Caput 23. Matrimonio jungendi non ſunt, qui Chriſtianæ fidei rudimenta ignorant. Ibid.

PARS SECUNDA.

De Sacramento Matrimonii.

Caput 1. Matrimonii eſſentia & inſtitutio. Ibid.
Caput 2. Matrimonium eſt verè & propriè novæ legis Sacramentum. 672
Caput 3. Eadem eſt materia & forma Sacramenti Matrimonii, quæ contractûs matrimonii. Verba proinde Sacerdotis: ego vos in matrimonium conjungo, &c. non ſunt forma ſubſtantialis Sacramenti Matrimonii. 673
Caput 4. Parochus, vel Sacerdos de ejus licentia matrimonio aſſiſtens, non eſt Miniſter eſſentialis Sacramenti Matrimonii, ſed ipſi contrahentes. 675
Caput 5. Satisfit argumentis quæ objiciuntur contra doctrinam Capitis tertii & quarti. 676
Caput 6. Omne matrimonium baptizatorum, cum debita intentione, etiam per procuratores initum, eſt Sacramentum. 680
Caput 7. In matrimonio tamen fidelium baptizatorum ratio contractûs ſeparabilis eſt à ratione Sacramenti, dabileque eſt verum matrimonium, quod non ſit Sacramentum. 681
Caput 8. Matrimonium baptizati cum non baptizata, contractum ex Pontificia diſpenſatione, Sacramentum eſt in baptizato: minimè in non baptizata. 682
Caput 9. Parentum conſenſus neceſſarius non eſt ad valorem matrimonii. Ibid.
Caput 10. Ad valorem matrimonii neceſſarius eſt contrahentium conſenſus, per verba vel ſigna de præſenti, ſenſibiliter expreſſus. 683
Caput 11. Neceſſe non eſt quòd conſenſus matrimonialis exprimatur verbis, ſed verborum loco, tum nutus, tum ſigna, quæ internum conſenſum apertè indicent, ſatis ad matrimonium eſſe poſſunt; tum ipſa etiam taciturnitas, cùm puella, propter verecundiam, non reſpondet, ſed pro ea tacente parentes loquuntur. Ibid.
Caput 12. Expreſſio verborum, ſine interiori conſenſu, matrimonium non facit. Qui tamen cum tali ſimulatione matrimonium cum altera, ſincerè procedente, contraxit, eam ducere tenetur,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nonnullis caſibus exceptis. 683

Caput 13. *Conſenſus matrimonialis, coram Parocho & teſtibus præſtitus per verba de præſenti, ſub honeſta conditione de futuro, purificatâ conditione tranſit in abſolutum, per eumque perficitur matrimonium, abſque neceſſitate novi conſensûs, iterationeque contractûs coram Parocho.* 684

Caput 14. *Conſenſus matrimonialis, coram Parocho & teſtibus per verba de præſenti præſtitus, ſub honeſta conditione de præſenti, vel de præterito (v. g. accipio te in uxorem, ſi es legitima, ſi es virgo, &c.) ab initio nullus eſt deficiente conditione, nec convaleſcit ex copula ſubſequente.* Ibid.

Caput 15. *Conditio turpis, adjecta contractui matrimoniali, illum reddit irritum & nullum, ſi ſit contra ſubſtantiam & bona matrimonii. Alias habetur pro non adjecta.* 685

Caput 16. *Conſenſus ad valorem matrimonii requiſitus debet eſſe liber à coactione, & metu gravi, ad ipſum extorquendum injuſtè incuſſo.* Ibid.

Caput 17. *Matrimonium coram Parocho & teſtibus celebratum, ſi ab initio fuerit occultè nullum, ob gravem metum vel fictionem unius partis, accedente verò & libero conſenſu ipſius convaleſcit, modò altera pars in priſtino conſenſu perſiſtat.* 686

Caput 18. *Matrimonium coram Parocho & teſtibus celebratum, ſi ab initio nullum fuerit ob impedimentum occultum, diſpenſatione obtentâ non convaleſcit, niſi novus utriuſque partis conſenſus acceſſerit, verbis aut ſignis expreſſus, licèt hoc poſito neceſſarium non ſit eum de novo exprimere coram Parocho & teſtibus.* 687

Caput 19. *Matrimonium Chriſtus reduxit ad primam inſtitutionem: ſecundùm quam eſſe debet unius cum una.* 688

Caput 20. *Matrimonium baptizatorum ratum, ſolâ morte (naturali vel civili) quoad vinculum ſolvi poteſt: conſummatum, ſolâ morte naturali.* Ibid.

Caput 21. *Ne quidem ob adulterium diſſolvi poſſe matrimonii vinculum, ſi non de fide, ſaltem eſt fidei proximum.* 689

Caput 22. *Aſſerta matrimonii indiſſolubilitas eſt de jure divino: probabiliter etiam de naturali.* 691

Caput 23. *Matrimonium ratum, non conſummatum, ſolemni profeſſione religionis approbata ſolvitur quoad vinculum, jure divino.* 692

Caput 24. *Matrimonium ratum, quoad vinculum probabiliùs diſſolvi nequit authoritate Pontificiâ.* 693

Caput 25. *Impedimenta matrimonium impedientia.* 694

Caput 26. *Impedimenta dirimentia in communi.* 695

Caput 27. *Impedimentum erroris, & conditionis.* Ibid.

Caput 28. *Impedimentum voti.* 696

Caput 29. *Impedimentum cognationis.* Ibid.

Caput 30. *Impedimentum affinitatis.* 698

Caput 31. *Impedimentum publicæ honeſtatis.* 699

Caput 32. *Impedimentum Ordinis.* Ibid.

Caput 33. *Caſus mirabilis de conjugato, qui, uxorem falsò exiſtimans mortuam, abſque conſenſu ipſius ſacros Ordines, etiam Sacerdotium, atque Paſtoratum ſuſcepit.* 700

Caput 34. *Impedimentum ligaminis.* 701

Caput 35. *Impedimentum criminis.* 702

Caput 36. *Impedimentum diſparitatis cultûs.* Ibid.

Caput 37. *Impedimentum violentiæ, ſeu coactionis.* 705

Caput 38. *Impedimentum impotentiæ.* 706

Caput 39. *Impedimentum clandeſtinitatis, ſeu defectus præſentiæ Parochi & teſtium.* 709

Caput 40. *Impedimentum raptûs.* 711

Caput 41. *Legibus Eccleſiaſticis de impedimentis dirimentibus etiam hæretici uſque adeò ligantur, ut ſi cum aliquo ejuſmodi impedimento matrimonium contrahant, invalidè contrahant.* 712

Caput 42. *Catholici, qui compelluntur à ſuis Magiſtratibus hæreticis, in Hollandia, coram hæretico contrahere Miniſtro, peccant ſi pareant huic mandato; licèt intendant poſteà contrahere, vel anteà contraxerint coram legitimo Sacerdote.* 714

Caput 43. *Solus Papa jure ordinario, & ſubinde Epiſcopus jure extraordinario, ex præſumpta rationabiliter Papæ voluntate, diſpenſat in impedimentis, ſolo Eccleſiaſtico jure matrimonium dirimentibus.* 715

Caput 44. *Tria matrimonii bona, debitique reddendi obligatio.* 716

Caput 45. *Finis, quem juxta doctrinam Sanctorum intendere debent conjuges, actum conjugalem exercendo, ut omni culpâ vacent, eſt procreatio prolis, per quam Deus benedicatur, & debiti redditio.* Ibid.

Caput 46. *Satisfit objectionibus recentiorum Caſuiſtarum, contra allatam SS. Doctorum, præcipuorumque Scholaſticorum doctrinam.* 719

Caput 47. *Illicitam eſſe debiti exactionem à conjuge menſtruata, Scriptura & Patres docent.* 721

Caput 48. *Exorbitantes opiniones, in quas prolapſi ſunt, qui à doctrina Sanctorum cap. 45. & 46. relata receſſerunt.* 722

Caput 49. *Peccata conjugatorum recenſentur.* Ibid.

Caput 50. *Fide certum eſt, multas ob cauſas, divortium, ſeu ſeparationem inter conjuges, quoad thorum & cohabitationem, Eccleſiæ judicio fieri poſſe.* 723